

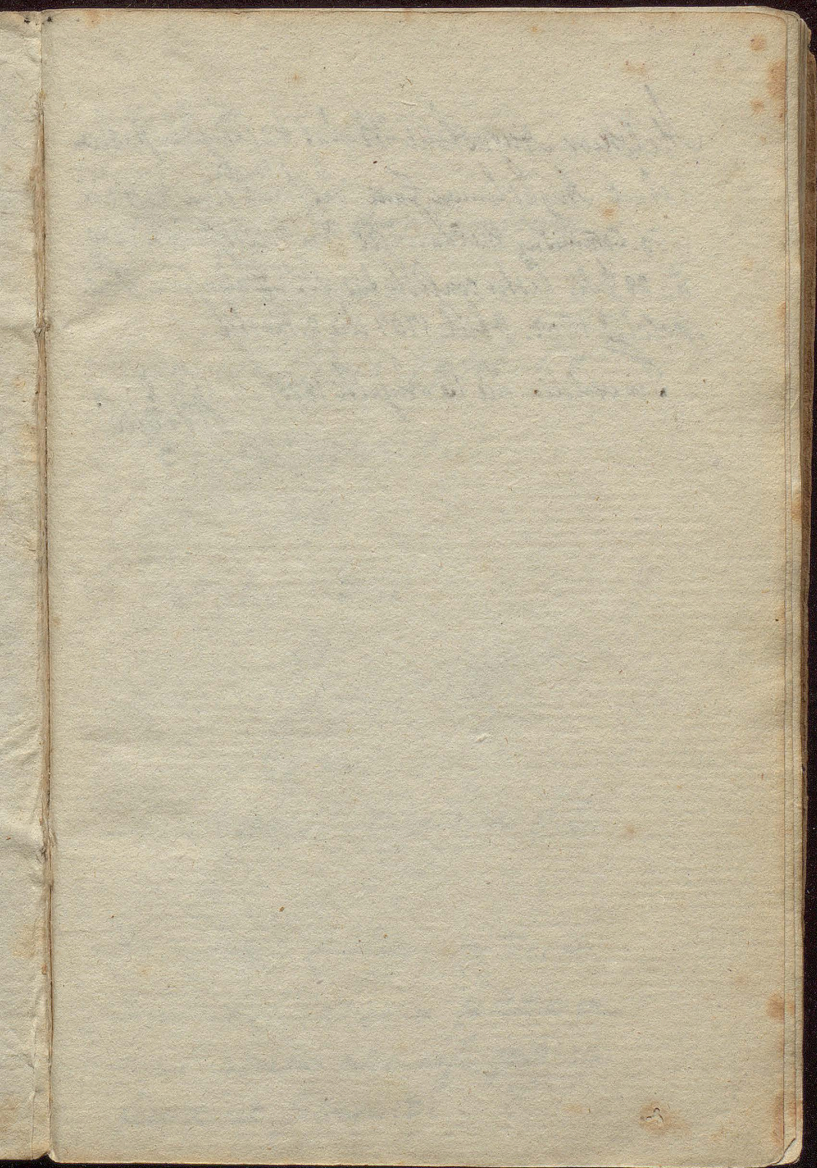
Augustinus.
de ortu rerum Nida-
rosienseum.

U. B. BERGEN

Ms. 141

U. B. BERGEN

Ms. 141

Melchior Augustini natus Nicopolis, patrem
habuit Augustinum Gani, Pastorem ^{temporarius} sine Virginis.
1669. Comissarius Melcaensis cum successione & 1680.
die 28 Julii Pastor constitutus est, Dalensium sine,
postquam 1697. Obiit 1707 die 2. Martii.

Ingraldia die 16 Augusti 1828.

H. Hill.

ortus & occasus
Prærum Nidrosiensium
Cum

Singularissimis Casibus
Et Accidentibus,

Ab

Anno 1670.

Ad

1707.

Cura

Melchioris Augustini Fil.

Salmuth: Criticorum Secta
Superciliose aliorum fastidit in-
genia, miratur nihil, nisi quod ipsa
fecerit et sacraverit.

Se
fo
pr
me
fa
te
ere
m
cu
ha
ill
ag
fo
c
n
h
Z
A

Scriptulum aggredior magis curio. 3.
sum gram limatum, magis à cerebro
proprio, gram ad cerebrum alienum,
magis ad considerationem gram ad atten-
sationem. haec dubius, an serena fron-
te ab omnibus excipiat. levidense
est, fateor, itaque ob id doctis oculis mi-
nime dignum. si contenta ejus a
curioso & benevolo inspiciantur, spem
haud contemnendam percipio, me sub
illius clypeo ab omni malevolorum
aggressionem tutum, factum tactumque
fore. Quid opus est multis, ubi pau-
ca scribuntur. simplex scripsi, qui
nimis sapit, abeat, ad aptiora & poli-
tiora, quibus scaturit doctum volumen.
Qui legis ista, tuam reprehendo, si
mea laudas
omnia, stultitiam, si nihil, invidi,

Deus Nobiscum.
am.

4.

Considerate Lector

vide, lege, cogita, te Deo
commenda.

Anno 1670.

Supremus Nidrosia Consul Laurenti,
"us Petri Brix, antea Sal. Commissa,
"rius constituitur, loco demortui Loren,
"tii Franfiscii, primus curia Nidrosien,
"sis Praesul, vulgo Praesident. Consulatus
praesuit ad annum 1697. tunc Praeser curia
factus post obitum antecessoris Fischeri,
"qui in vivis esse desit 21. Febru. ejusdem
"anni. non diu praesuit, atroci & su,
"nesta pedum lue correptus, die cir.
"cumeisionis 1699. misere obiit. ho.
"minis ingressus flebilis, progres.
"sus debilis, egressus horribilis.
"in Octobri obiit Dn. Petrus Juell,
"vite. Pastor Verdalenium, Commi.
"nister loci Dn. Janus Christophori

ina
Tent
men
Dn.
"not
vite
"ad
Fins
Fes
"gum
per
Sta
Dor
y
ut
-ris

Succedit.

5.

inaugurantur Sacerdotes Dr. Joanes
Tentofft Pastor Nordlandia. Dr. Petrus
Mentzerus Comminister Melhusianus,
Dr. Martinus Georgii Comminister Pöör-
"nörens. Dr. Augustinus Gabrielis
Vice-Pastor Zwölfördenfis. Dr. Andre-
"as Olai Pastor Hammerfestensis in
Finsmarckia.

Fertilissimus annus, omnigena fru-
gum genere beatus, hyemalis vis
permagna, rheda apte vehitur a
Stangvig ad Tingroed. a Bijnesi ad
Pöörfen, ab Jnderöe ad Prestad.

Salis hispanici tantus defectus,
ut tonna Nitrosia quodam thale,
vis redimatur.

Anno 1671.

Judex Dioeceseos, vulgo Langman,
 consultissimus et prudentissimus Jo.
 " hanes Weyling, subitanea febris vel
 apoplexia correptus Christianis mori,
 sur. in honore sedem assurgit doc.
 tissimus Vice-Langman Petrus Drey-
 er, qui tum et regius fuit Procura-
 tor, etiam pro summa sua in juridi-
 cis et politicis scientia titulo. Reg.
 et Cantzeli. Raad insignitus.

ad patres abiit venerand. senior Dr.
 Sthero Johannis Pastor Orkedalensis et Pra-
 " positus Dalensis, successorem in pastoreatu
 habuit Dr. Claudium Parelum suum Com-
 " munerum: in Praepositura vero Dom. O-
 laum Mentzeri, Pastorem Melhusianum.
 vir fuit beatus noster simplex et pro-
 bus ad doctrinam & mores praece aevi com-
 " positus.

Annus et mare et terram cumulativum beand.

Anno 1677.

7.

Clero Nicopolensi infausta nox Decimi
Septi Maji, qua illis clarissimum et vi.
gilantissimum Episcopum mag. Ericum
Bredalinum succipuit, qui magno zelo &
animi ardore sublime et sanctum episco.
pale munus pie et vigilanter viginti
novem annis sustinuit, Danus erat Lau-
landia, Pastor antea Christianstharnen-
sis ad nos accessit 1643. 13. martii. vi.
rente adhuc Episcopo Jans Schelderupio,
sed emerito nocturne 1646. 27. Sept. abat.
año 45. vir erat l. Bredalinus singu-
laribus et divinis donis beatus, doctus
et eloquens, doctrina catechetica zelo-
sus propagator et severissimus. iustis
et debitis exequiis humo sine singulari
pompa deponitur 6. Junii in chora catho-
drali, postquam vixisset laboriosus et
felix 63. annis. qui bene cecidit, orat.
Sequitur doctissimus et clarissimus
mag. Arnoldus de sine, vice. Episcopus

8. et Lector Bergensis, Scandus erat ortu,
priori a^o Havnia ad eminentissimum Epi-
scopi munus inter pubesca vota inangu-
ratu^s est, deposito Bergi concessito lecto-
ratu D. inuacavit 1674. sed eheu! rosa
in ipso ortu defloruit et exanuit: ordi-
natis namque duobus novis sacerdotibus
in templo cathedrali Dr. Johana Paul Paf-
re Fosnesensi et Dr. Henrico Lyfter Com-
ministro Strindensi, sacrarium devotus
ingressus, supplex deum gratias acturus
in genua protubuit, in quo statu et
sancta actione sine ullo tumultu & mo-
tu corporis agitationeque minima ani-
mam devotam piis meditationibus oc-
cupatam placide efflevit et crea-
tori reddidit. vir erat inter doctos
merito numerandus, morosus praeterea
et acer, quem ingenii statum continuo
corporis cruciatu causatum acuti judi-
caverunt. die 20. Novemb. in sepul-
chro b. Medalini debitis solenniis
repositus quiescit in deo. sic in se.
lix ecclesiae annus illam clarissimis

Quo
in
" an
" Dr
pro
esse
die
Alb
non
" cri
pro
no
Jun
25.
has
" cet
" um
gro
rem
lau
Pag
fac
et

Quobus luminibus privavit.

in Augusto duo regie Comitissarie Christi-
anani Landius et Nicolaus Pauli Ni-
drofiam Harnia advenerunt statum
provincia investigaturi, defectus, si qui
essent, correcturi.

Die 22. Septemb. obiit Dn. Petrus
Alberti Diaconus diva virginis, vir
non minus in iudiciis quam in sa-
eris versatus, probus et honestus,
sparte relicta Dn. Olao Petri Adolphi,
no offertur, qui et ad coelicolas in
Junio 1691. obiit.

25. Janu. sepelitur Dn. Johannes Rein-
hardi vice. Pastor Strindensis, sue-
censorum habuit Candidatum Nicola-
um Trausanum, qui brevi post, nescio
quo infortunio vel casu ab officio
remotus est. Harniam petit, ubi
laurea magistrali condetoratur et
Pastor apud Christianenses deinde
factus in Voller. vir singularis
et subleati animi.

nescio ubi, forsitan
Strindon. Bull.

10. Dr. Sexagesima inauguratus est Can-
didatus Andreas Fredalinus Pastor Ve-
rodenfis in Tromsødal, loco b. Henrici
Zachariae f. vir doctus et probioris
ingenii homo, qui et diem suum obiit
1691. in Aprili. in officio sequitur
Candidatus Georgius Meyer.

Festo s. Michaelis a magistro clarissi-
mo M. Olao Tøndero in absentia episcopi
qui sequentes ordinantur Candidati:
Andreas Schelderupius ad Tromsø, Tor-
gerus Bismarck patris Sacellanus, Ni-
colaus Todal Cotminister Rodøensid,
Jonas Leth ad Veffen.

linguam copiam dedit clemens an-
nus.

Anno 1673.

Dignissimo episcopati muneri Havnio
inauguratur die 8. Junii doctissimus et

Clarissimus M. Ericus Pontoppidanus,
 Cimbri, Dignissimus Coeque Pastor, Ni-
 drofiam appulit 28. Augusti, felici
 cuius adventu extinctum ecclesie
 lumen relucere visum est. ano 1675.
 imperante summa maiestate sumus in
 theologia honores doctorales gloriose
 obtinuit, adeoque primus Nidrosiensis
 Episcopus Doctoris titulo insignitus.
 vir pietate denique et morum gravitate
 cujuscunque fortis hominibus acceptis-
 simus, fuit namque vita et conver-
 satione intulpatus, comis, pacificus
 et pius, in studiis denique indefessus,
 & ob ea clero suo, ut par erat caris-
 simus.

Numine grani plenus fuerit grani
 lumine plenus.
 Entheca scripta docent, entheca facta
 probant.

14. at funesta fata virum tam desiderata.
Silem nobis inviderunt, itaque etiam
cito succurrerunt, et sic vicissitudi-
nem omnium rerum prosperam bona-
rum esse voluerunt. Rebus enim
nostris Nordlandiam iter suscepit,
honestissimae vocationis partibus solis,
facturus, lethali febre in Nerwen cor,
reptus Domum retrocedere cogitur,
ubi etiam somno quasi obdormisset,
dolorum experti creatori suam reddidit
animam beatam die 12. Julii 1678.
inter homines homo 63. annorum.
De cuius obitu nostrus poeta cecinit:
facturam quantum fert climactericus
annus.
hic secum magnus, jam schola templa
Volent.
Christus cum coelo rediivum sistet
ut illic,
qui fuit hic lumen, stella sit usque
nitens.
sepultura non caruit iustis exequiis

Die
pren
in J
dis
pag
avi
fit
in
pho
Prop
prop
dit
Fri
vic
sit
au
uxo
"Ch
pro
tud
gru
acce

Die 7. Augusti, adeo ut funus ejus su-
premi diei celebritate non spectabatur, sed
in sacratio penes altare templi cathedra-
lis paupose depositum est.

pastores & sacerdotes viginti gratias cre-
avit. templa inauguravit quinque.
fit anima ejus in benedictione.

in officio laico succedit Doct. Christo-
phorus Schletter Hallandus S. S. Theologiae
Professor Harnio. De ejus laudabili
progressu et felicissimo exitu suo loco
dicitur.

in martio nobilissimus Joachimus
Friedericus Wind a regia autoritate
Vice-Praefectus provinciae constituitur.
sicque se seipit in martio, sequenti
autem anno, demortuo nobilissima
uxoris patre nobilissimo Orenio Hill,
The Norrigia Cancellario, solus
provincia praest candida ut absolu-
tus Amptmanus. Praesul fuit e-
grus et justus & sic non omnibus
acceptus & apud, praesertim cum

14. affabilis non erat; tantarum rerum
administratores votis omnium nun-
quam satisfaciunt, gravius legiti-
ma et iusta faciant. 1687. tertia
junii longo et gravi morbo fatigatus
in ultimo hodie periculo tandem
succubuit. anima vero in coeleste
propugnaculum feliciter et beate
elapsa est. exanimatum corpus si-
ne pompa exsepulto in templo ca-
thedrali sepulchrali loco inestur,
cum docta et concinna M. Olai. Port-
mani parentatione. annus, qui
insepultus est, 1688. nobilissimam
probatam piam & devotam uxorem la-
teri ejus beatam junxit.

in nobili officio succedit nobilitas
simus et generosus Johannes Haas.
De cuius legitima administratione
& beato exitu infra.

in Julio hic adfuit excellentissimi, 15.
maus et generosissimus Dux Norricus
Ulterius Gjedenslove, statum mili-
tarem reformaturus in meliorem.
tunc constituti sunt juniores rusti,
"ci in ordinem militarem et in,
"nullati nuncupati.

Templum Lenstrandense extruc-
tum ab Episcopo Pontoppidano cum
coemiterio consecratum est 17. Sept.

multis in locis segetem prosera,
"rit & annihilavit grando pennis,
"ciosa mista imbre largiflens die
28. Julii, quo factum est, ut
frumenta carius venderentur.

Sans Triuno, qui pejora arectit.

Anno 1674.

16.

Nihil singulare hic annus habuit,
nisi discretum nobilissimam viduam de
crepita Anna Wops: olim uxorem
Strenui Chiliarchae Judde die 18. febru.
simili modo placida morte expirat
nobilissimam Herod et Norrigia Cancell.
Larum, Provinciae Praefectus N. Ove,
natus Bieltche 29. martii. vir omni
laude propter probitatem et pietatem
dignus. Sepeliebatur sine ulla cere-
monia et pompa in nobili suo
Praedio Ostraad.

Nobilis ejus uxor Helena Linde
non eadem via beatum virum sepi-
tur 19. April 1678. eodemque modo
cineris ejus juxta latum b. mariti
reconduntur. probitate et pietate
dectus mulierum.

Ex summa inopia et caritate rei
frumentaria aërona conferuta est.
Deus misereatur nostri.

H. m.
" fl
vir
Jure
vit.
- Lau
ad q
vate
2. Ju
inun
locis
muli
rem
Di.
vir
vite
offer
sin
et
Echo

Anno 1675.

17.

4. mart. Generalis Lieut. von Priffen,
in Steen Nidrosiam venit, Status milita-
ris norrigici caput, sed instante bello cum
Jureis 31. maji revocatus Harniam abi-
vit, in patria Hollandia moritur 1679.

Christophorus Caspari Schöler vice-
-langman constitutus est, sed metam,
ad quam collimavit, non attingit, mundo
valedicens 1681. in Aprili.

2. Julii subitanea et horrenda agrarum
inundatio, quae pontes ferme omnibus
locis fregit et dejecit cum singulari
multorum damno, octogenarii senes pa-
rem non agnoverunt.

in Christo exspiravit mense Mayo
Dr. Jacobus Olai p. Pastor in Zverness,
vir doctus et candidus, sacerdotium
vice-Pastori Dr. Severino Hagerupio
offeratur.

simili modo placida morte sublatus
est in Septembri Doct. Dietericus
Echo constitutus medicus Nidrosi.

18. " *ensis primus, vir expertus, doctus et candidus. in officio succedit D. Turgend 1676. qui conjugii societatem inuit cum pudicissima Virgine Giedtha Severini f. 1678. per violentiam mortis ipsi erepta 1701. prima die Pentecostes, decem relinquent pueros minores.*

15. X^{to} *Doctus Candidatus Dn. Claud Boorb. mand tanquam adiunctus sacerdotum Ni. Drosiensium consecratur, quorum et primo succumbenti succederet ordinatione regia. in Septembris luna exstructa templa, Egge in Staed et Svarchmo in Orkedal consecrata sunt, prius ab Episcopo Ben. Hippidano, posterius a loci Pastore Dn. Claudio Bapelio, infimo Episcopo et a. gro.*

Leges aeni similes aegyptiacis, quarum alia plera et matura, alia varua et immatura, aliquibus locis abundantex, aliis parvissime meti, untur intolo regionis, hinc fit,

ut
gra
aff
meng
ann

Nil
Disce
quor
Drea
Fris
Jcho
II. E
' E
III. E
a
Enig
Fluq
ballu
feor
Droff
Frog

ut tonna hordei tribus, tonna filiginis 19.
quatuor redimitur Joachinitis, sequenti
estate bellum sueticum initium habuit
mensum Augustum et finem Septembrem
anni 1697.

Anno 1676.

Nil dignum notatu attulit annus, nisi
discorsum et accessum aliquorum Pastorum,
quorum primus discedit Dr. Nathanael An,
Drea Pastor ipseriensis, accedit Candidatus
Frisvitus Meyer Collega secunda classis
Schola Nidr.

II. Dr. Pveda Stabel Pastor Budiensis, ac,
cedit Dr. Candidat. Janus a Monithen.

III. Dr. Andreas Johannis Pastor Hamersiensis,
accedit Candidatus Hermannus Menzgerus.

Emigret etiam Francus Praetaxari vulgo ampt.
fluitans vocatus, qui habuit Petrum Kas.
Billium successorem. antea Praefectus pra.
fectura Orkvalens. postea 1687. factus
Praesident Nidrosiensis. De illo plura 1693.
Frigifer ses infalubris annus, qui multos stermit.

Anno 1677.

Martinus Krag Publicanus Nidrosiensis
 e virorum contubernio exturbatus, successer,
 "forem habuit Studiosum Petrum Tonder,
 postea Amptmanus Nordlandia, erat grove
 Comitissimus, de quo suo loco uberius.

in Decembri feliciter etiam emigrat ex
 hac valle ad superos nobiles Fredericus von
 Offenbergh, primus Amptmanus in Nordmör, Roms,
 "Del et Sandner, vir haud honorum laude
 indignus.
 annus omni fugam genere fertilissimus.

Anno 1678.

19. Octob. magna et horribilis Luna Eclipsis
 ab vespertina hora sexta ad nonam. confessa
 mitissime Jesu lumen tuae ecclesiae et fidei
 terra nostra lucidissimum.

Torrentis ille in Flen prope Nidrosiam, decidens,
 se imbre, tanto tanque repentino impetu in,
 "undat, ut molam insigni arte erectam &
 civitati commodissimam totam et funditus
 absorpsit circa vesperam Sabbathi die 1. Sep.

„ Lembo. Duos suffocavit homines et magnam
 frumenti copiam perdidit. molitor ipse fa-
 bulā arrepti, ad litus vicolumis defertur.
 praeterea abstulit rapidissimus agrorum ille
 fluxus magnam copiam linteorum in Glen-
 soli expofitorum altificandi gratia, gram
 in gurgite littoris sepeliit. Jamnum mille
 thalerorum & grat supererat, pretium agrandi.

De anni fertilitate cum docto Arturo Tor.

„ ftonio canere licet

Te laudes pater almae manent in ope
 zionis

it comit ubertas et pleno copia cornu
 arida gra lato pasena rore beat.

tu bonni arva rigas et ditas flumine pleno
 surgit et imperio messis ubique tuo.

tu, Deus humectas vales saturat agre
 verni

imbribus aefino gemine videt humas.

De difpectu Nobiliffimi Epifcopi Dact. Pon.

Loppid. hoc anno factis vid. pag. 11.

Anno 1679.

77.

inter adentes preter & scriptura sacra
consolationis placido correptus morbo sine ul-
" lica significatione doloris expiravit M.
Severinus Johannis factura die Februarii Pastor
templi cathedralis Nidros. et Canonicus Ca-
pituli ejus. et olim Convector et Rector scho-
" lae patrie, quem et sequitur pia et placida
matrona et uxor Anna Schelderupia 1701. 4. Ju-
" nii. vir doctus et prudens prae se ferebat mo-
" ribus.

effosso ejus sepulchro, cista inventa est la-
" pidea, in qua delituit cum suo baculo et
" auro interto pallio, protul dubio, magni & no-
" bilis Pralatus quondam cum annulo auro
" trinum Ducatorum praeio.

honor officii Dom. Olao Brothmano adjune,
" to defectus per honestissimam introductio-
" nem a mag. Olao Tandero, Pastore diva Virgi-
" nis pro tempore in absentia Episcopi factam
" mandato Proregis Gijerenlorii in martio, Com-
" missar vero loci D. Nicolaus Petri Haas.
" qui sexdecim annis ibidem in officio Commis-

" nij
muni
clesi
m. de
abie
ei le
" are
En. A
" geny
" loc
pat
ante
crea
ortun
" que
agere
vagan
Capi
" man
magn
" preci
reuz
ad Ju

73.
nistri vixit, auditorum supplicationibus
munitus Harniam petit, pastoremque Regis
clementia & munus obtinuit, quibus compertis
M. Claus Borchmannus simili modo Harniam
abiit sacerdotium recuperaturus, quod etiam
ei felicissime cessit ad votum regia ordinati,
vane si conatus locum dedit & cessit priori.
Dr. Nicolai Pastor vocatus in undal apud Ber.
gensis, postea vixit vir doctus & bonus.

locum Dr. Nicolai in Communiario actu,
pat. regia constitutione Dr. Nicolai munit,
antea sacerdos nauticus, qui et magister postea
creatus est. inter illum & Pastorem Borchman
ortum est 1693. grave dissidium, voluit nam,
que inferior non intra limites officii quiete
agere, sed pro libertate et placito extra,
vagare cupiens. lit. devolvitur ad censuram
Capitulorum, qua non contentus Mag. Borch,
mand. ad Hofstetia appellat, ubi M. munit
magna copia pecunia mulctatur et re.
precationem facere pastori iubetur. quod
recusanti ad regem ipsum provocat vulgo
ad Junium jus. ase. nescio quo fato

74. officio sacro ibi abdicatur cum summo pe,
curiarum multa. ceteris satisfaciet Sacer
vi suo. quod clarissimis Capitularibus ac,
cedit, ex iudicio liquet.

in Septembri Sabbatho iuravit Major Jo,
hannes Termann inter alios praecipuos etiam
belli Comitisarum Michaelens Petri ad praedium
in Hospitio suo Teclien in Melhunsiana Par
rochia, sed domum reversurus Comitisarum for
situm bene potius globo a Termanno in via
fractus est et enecatus. acer et immitis
mans, acris & immitis pullus. exauditis hu,
jus actionis causis & occasionibus coram a,
quis censoribus liber in officio & honore
mansit Termannus. Anno 1686. dura fabe
consumptus in Sactnei in Dorigis exsting,
vitur, fannus templo Dorigensi illatum
est.

uberrimum dedit Deus in anno proventum.
sit nomini ipsius sempiterna laus.

In
adren
vi ve
Schun
qui o
"mitte
mant
tarniq
bonis
Cleme
fauci
ex f
"nia
ordin
gram
"cepa
ausi
"cuim
"huy
Vix et
tius ve
Danica

Anno 1680.

75.

In Januario itinere navali Harnia
advenit Philiantra vel Oberste Scütz, na,
vi rectus Charlotta vocata, adferens
Schumacherum antea Griffenfeldt vocatum,
qui ob flagitia et delicta in regem ad,
"misit aeterno munichholmensi carceri
mancipatus. Harnia tremulam cervicem
carnificis gladio privatus omni honore &
bonis antea submisit, sed regis magna
clementia revocatur et retrahitur ex
sanctis mortis ad perpetuum carcerem.
ex studioso Comes factus est regni Da,
"nia magnus Cancellarius, Eques auratus
ordin. Elephant. & Danetrogiti etc. sed nescio
quam cito mutatus ab illo totus, incar,
"ceratur, bonis privatur septem tonnis
auro etc. 1676. 26. martii amissis. judi,
"cium ejus lege Europa nominatur aff.
"huc Quae pag. 38.

Vix erat sapientissimus & in omnibus scien,
tiis versatissimus, doctrina vix habuit
Dania pacem, Statista incomparabilis

46.

ut coeclera faceam.

ad effigiem ejus sequentes versus adproquit.

St. Thomas Bartholinus.

pingitur hic facies, divina ab munera men-
tis,

orbis qua stupuit, pingere nemo potest.

atque quid jurant omnia, cum pietate & virtute
desistuntur vera, poma pulchra sine sapore, ar-
bor excelsa sine flore, plus obesa fortuna quam
prodesse virtuti disjuncta & desituta pietate,
sc. has habet vices conditio mortalium, ut
tantum maxime labascat, cum vaditibus firmis,
simis inuiti videatur.

calculo & aliis symptomatibus misere exagitatibus,
clementia regis ei permissus est liber exitus
à carceris claustris, in urbe Nidrosia acti,
videntium curandorum causa, ubi parum mora,
tandem, tristem gravidam piam et devotam animam
pacifice creatori reddidit, evolans lotu e tot,
poris exagastulo, in quo detentus est 67. annis,
& ex poena, in quo miser 18. annis tortus est, ad
coelestem libertatem et gaudia 1699. 12. martii.
sine pompa elatum est funus in templo cathe-
drali sepultum, postea Cimbriam delatum.
sic transit gloria vana mundi.

aliud etiam refertur abominabilis et tristic 77.

casus Nicrophie nungram auditus. Pater, Civis
urbis, nefandum cum propria filia incestum
comisit, quo incestu filius procreatus est.

peccaminosa mater culpam in alium derivavit,
sic quoque absoluta et sine uberiori poena di-
missa a magistratu politico est. Quid sit, sit
constituente deo, qui tanta atrocitas non sine
castigatione debita permittit prevalere.

patri irata filia, quod negaret cupita et desi-
derata, totam rem magistratui aperit, capi,
untur et captivantur ambo, decollantur &
corpora igne comburantur. Pater erat Petrus
Bartholdi filius infelix. O! Deus serva tuos.

in majo Dn. Christophorus Olai Vice-Pastor
Hernerfium mundo valevit beate, successorem
habuit affinem D. Gerhardum Munnum, qui
et felici et placido exitu vitam claudit
in majo 1691.

Venerandus Pastor Melvalensium Dn. The-
no Exenii placida morte exstinguitur inter
preces et devota suspiria die 17. Julii. aeta-
tis anno 68. quasi lampas oleo deficiente;
postquam amplius 38. annis choro cum laude

78. & devotione infervisset. benignitate & animi
candore bonis omnibus se probavit. tumulatus
in sacris melitalensis quiescit cum uxore castis-
sima et prudentissima Anna Andrea filio, qua
vitam pie clausit 1702. die 11. Februarii.

Epitaphium simplex posui:

O. Viator

subfiste, tangis terminum,
hic mors imperat.

hoc Stenonis indicat tibi tumulus.

marmor videre postulas.

coelum vide:

hoc illi marmor est. bona fama peduli,
um.

honesti liberi ornamentum et decus.
lege hospes, et quod exprimas, tibi
felice:

brevi est eundem:

nam hospes es, quare viam.

Ego indignus Melchior Augustini f.
divina providentia et duorum clementissimorum
regum Diplomatum confirmatus
pastorale onus humeris vacillantibus die
28. Julii rite solenni suscepti cum supplicis
potest undeim annorum S. ministerii officium

O! Sancte Deus!

79.

Da mihi mandatum, da vires Christe Do.
cendi,

sic ego, sic Pastor doctus et aptus ero.

Christe mihi Coelum, sicut tibi Stella micans,
nunc prece suscepta mihi benignus opem.

Tu Deus affablis: non te custode timebo,
me licet irradient tela, quot orbis habet.

Tu Deus objecto clypeo tutabere iustos
hostis et a furiis infidiisque teges.

me conserva in lege tua dignissima tuorum:

aux, vis, fulgida lux Christe Jehova mea.

Amen.

7. Coelitus effundas in me spirabile numen,
quod vitam, linguam, pectus et acta regat.

Da mihi mente loqui constanti vera, nec
ullis

a recta pelli conditione minis.

Tu mihi sis clipeus, mihi murus arcus:
in me

qua pia sunt firmes, qua mala & orsa
fuges.

Decima die Decembris Cometes horrendus
vel Stella trinita, timendum fidus magnarum

30. calamitatum praenuntium in Horizonte
visum est nostris, vesperi ex occidenti ori,
ut et viam solis sequitur: erectum ut
virga tremenda medium horizontum oc-
cupans, mare autem longa iuga monti,
cum adspiciant. Longitudo ejus, ut rebus
seruant exotici astronomi ad longitudi-
nem 930. miliarium se extendebat.
perniciosissimi ejus effectus luculenter
ex insequentibus trucidis bellis, insurgens-
ibus annis, periculosis morbis et
aliis arumnosis casibus cognoscuntur,
qui quotidie oculis nostris obversantur,
ut clamare liceat cum Peta.

Fax ira violenta tua Depascitur artus
nec locus est plagis vulneribusque novis.

frugifer annus erat sed humidus,
unde Legitimum magnum Detrimentum.

Anno 1681.

51.

urbibus est magnis fatalis terminus ignis.
Nere de natali urbe Nicotia dicitur,
toties vorari flamma assumpta est et in ci-
vitas retacta.

anno Christi 1328. Festo antrophi igne exustum
est templum cathedrale prima vice.

1344. pari infortunio deletur templum S. Micha.
"elii.

1431. similiter templum cathedrale fulgore
die resuscitationis marie.

1531. die veneris post crucis invocation. etc.
cum igne consumitur templum cathe-
drale cum tota urbe & omnibus temp-
lis excepto monasterio Sorthebro'eres.

1598. 8. maji circa horam tertiam pomeridi,
canoniceorum exusta tota civitas cum
templo diva Virginis exceptis per-
paucis pauperum domibus cum temp-
lo cathedrati et aede regia.

De hisce beatus Pater S. Augusti,
nus templi diva Virginis Pastor ita
in Bibliis scripsit: certo mihi cog-
nita narro Augustinus Joan.
nes.

1651. 12. Januarii circa horam tertiam

matutinam die Epiphaniae tota urbs
ferme cum templo S. Virginis comburi,
tur. infestus ille ignis ex aedibus Confu-
sili Joannis Trifii prorupit.

hoc anno iterum nocte 19. aprilis vorax et
destruens flamma erumpit, ut vulgo fereba-
tur, ex taberna pitis liquida mercatoris Hea-
rici Horrenmanni, qua urbem ferme totam
cum templo S. Virginis funditus delevit duo-
rum dierum spatio tanta vehementia, ut
tres homines senes etiam comburebantur
miserrime. O! terribilis et acer peccatorum
rafforum vindex Deus, quando ad vindic-
tam procedit. agitatur omnia suo arbitrio,
et quae solida et firmis nexa radicibus
pubantur, eo temporis momento vertit.
recte itaque sonat:

totum furripit hora Decus.

atque infelices pereunt sic omnia nostra:
quicquid et immundus mundus honorat, abit.

Quicquid ex humanis vobis confidere rebus
tam nihil est magnum quin queat esse nihil.
conferret meliori fatis clementia
coeli potthet e' tritici pulvere jam
latam civitatem erectam. Amern.

Trippis ceteris:

55.

hey! Hies die fackel haer, die Dijk of
Hindus Brand:

naar Ende wakkendij Gaand die felfter wie
antwilt,

daa gion die bax die grind, die fterre ingan
Wraa:

die fclakt bein all fackel, die gijfker fackel paa.

v. fmette foon. Had, jing die med fink-Roalen
fand:

daa die paa fceden wyl die gang of Ende naer
fand:

jing faer die nâd of wa, jing faer, fterre die i
fackel

fackel gion, med fackel die, die wijkte idaf fackel.

dag die die lichte fackel, al med med fackel
fackel

fackel of fackel-gion, die lichte fackel igion.

die gang die die fackel wijkte die of igion
of fackel,

fackel jing med med fackel fackel, fackel die fackel
med fackel:

med jing fackel med fackel, die fackel gang
die fackel:

jing fackel, fackel fackel die fackel fackel.

39. Post civitatis tam infelicem & miserabi-
lem statum advenire in Julio regio man,
Dabo ordinati Generalis Major Sissenau
& Genieur Kuseron ex Christiania Nidro-
fiam, qui plateas deliniaverunt et vi,
" eos civitatis, secundum quam deliniati,
" onem etiam posse, ut conspicitur, ex-
" structa est.

ab hisce eodem tempore ponuntur
fundamenta munimenti vocati Christi,
" artheen.

frugis abundantissimus erat annus.

Anno 1687.

in Febuario advenit Feldmarschal
Lieut. Wedel limites regionis & statum
militarem perspecturus.

in maio obiit in Tromsdal Gene,
" val Major van Hoven Islandus pom,
" pose Nidrosia in templo cathedrali
sepultus. vir pius & placidus non mi,
" nus theologi quam militis nomine

Dignus. fortissimum et nobilissimum vi. 35.
"rum sequitur nobilissima conjux Hille
"Bude ad latu viri deposita anno 1684. in
"Junio. ut placide & pie ambo in Deo obdor.
"miant, ita in eo ipso beate quiescunt.

miserabilem nox diei vi. maji obtulit
"capum per infelicitissimum abitum Eliza.
"Betha Hamandii Nidrosia mercatoris pra.
"stantissimi antea demortui, qua gravi
"vexata et turbata melancholia decubuit
"per aliquod tempus non minus bonorum
"sed et carissimae viri amissione in prope,
"rito incendio causata. nocte namque,
"nullo animadvertente, exurgens in flu.
"mine Nidrosiensi precipitem se de.
"dit & misere succumbit. extracta
"statim ex aquis sepelitur in templo
"cathedrali permissa Clementissimi re.
"gis.

Certe melancholia hoppersi non habet
"homo graviores seu acerbiore, ob.
"fuscat cerebrum tanta vehementia,

36. ut facterum à sale differre nequeat,
mut, neque coelum ab inferno nec ho,
nestam mortem ab inhonesta. Christi,
anuis, cum res ex voto non procedit ne,
hil tamen movetur, sed in eodem perstat
statu, nec ullum melancholia lotum fa,
cit. Adfit nobis semper Deus sua gra,
fia.
fertilit' annus.

Anno 1683.

Annus hic singulare cognitum dignum
akulit nisi adventum forbislini et spe,
nuitissimi Generalis majoris Nob. Jo
hannis Wibe, brevi post Generac Leud.
& anno 1690. Equit Danebroge. Vir ab
singularis & amplat doct' animi multo
laudibus cordetorandus; vivit namque
in deum pius, in regem fidus, in sub,
jetos justus et in omnes agrus.
conjugem nobilissimam & virtuosissi,
mam Annam Sophiam Gaarmann

post partum huius morbo amissit 1690. 37.

8. Ianuarii, sepelitur in templo cath.
Orali 29. Ianuar. in pretioso sepulchro
à Dn. suo exstructo. uxor fuit viri,
suosissima & pietissima; de cuius lau-
dibus nullus unquam conticecet, qui
illam cognovit.

hic exitus, hic occasus est honorum
omnium, ad hunc sepulchrum quæcunque
admirantur homines, illi se franguntur,
in has tenebras ac solitudinem redi-
gendum, quicquid in mortalium ocu-
lis enitescit.

Dum pario, pereo; sed dum tibi pareo
Christe,

Dulcia sunt tandem regna parata mihi.

Sufficiens bonitati Dei annona anni
benedicenti gratias non persolvere
possumus indigni tanto bono.

Anno 1684.

Vice-Provex Noricus excellentissimus
 & nobilissimus Justus Höeg provinciam
 Nidrosiensem visitavit in Januario, curæ,
 ita pro curata clementia & rerum multa,
 cum usu, acquisita prudentia sic modo,
 ratas est et instituit, ut et regi & populo,
 solo abunde satisfactum est.

annus præterea fuit notabilis et sin-
 gularis quoniam clarissimorum et doctissi-
 morum abitu, enavigarunt namque
 sequentes ex Terrarum septibus, et vita
 hujus scopulorum prætervisti in optatisse,
 mo postea congruescentes.

T. primus clarissimus et doctissimus mag.
 Olavi Christophori Torder, Pastor temp-
 li Divæ Virginis Nidrosia et Canonici
 Capituli ibidem die 14. Januaria anno
 ætatis 51. vir doctus & singulari fa-
 cundia cunctis acceptus et gratus,
 ad eos vultu honores pervenerat, ut a,

" hunc ad gloriam vivente videretur.
 uxor fuit castissima et pudicissima Ma,
 " ren Schelderus, cuius cineres beati viri
 cineribus in choro Diva virginis iunguntur
 1701. die 3. Junii, defuncta 26. maji. in
 officio sancto succedit. clarissimus Candi.
 Datus M. Sebastianus With.

fuit beatus Tonder. eloquio rarus, mira
 operitate reverendus,
 ingenio felix et pietate sacer.

7. Secundus Dr. Michael Augustini f.
 Pastor Bredstadiensis die 27. Januarii.
 Vir doctus et a seculi vanitate alieniss.
 " mus, pius in officio et seculum vivit or.
 " nit . . . ei successit Olavus Dorsp Chri.
 " stianensis, qui obiit 1697. 22. martii.

Epitaphium beato patri posui.
 Hec Spectator respice, nam et hic
 te expectas
 Sincerus pura religionis amator,
 imago pietatis,

Mijota Dei reverendus,
 Michael Augustini F.
 natura solutus hic in una
 quiescit.
 annos ille finiebat, mors
 Definiebat,
 Definiebat ita, ut mortis finis
 sit vita.
 emigravit late
 1684.

7to Januarius.

promissus, non amissus,
 non obiit, in coelum abiit.
 ad coeli thronos
 ixit.
 in Deo bene vivit.

animam Deus
 corpus terra reposcebat.
 vicola nunc melior coeli hic, bonus in,
 "cola terra
 qui fuit et Christo consociatus orat.
 hujus quoque exit vitamque fixemque se.
 "gravis.

atherea quoque sic incola luti epid. 41.

3. Tertius Dr. Claudius Joannis Care,
alii Pastor Orthedalensis in Septem.
tri die 20. vir sincerus & vigilantissimus,
num abunde in religione, alterum in
officio praestitit. Sequitur Pastor nauti,
cui Dr. Axelius Lind, qui brevi ten-
ore in officio vixit, moritur etenim 1697.
in mayo. cecus et ut ferebatur, lepra
corruptus anno aetatis 45.

annus priori anno fertilitate simillimus.

Anno 1685.

Regnum suum Norvegicum perlustra,
tum Havniâ itinere navali iter fecit.
Christianiam serenissimus, poten-
tissimus et clementissimus Rex, Pater
patrio providissimus Christianus Trin-
tus. die 19. Junii cum excelsis comita-
tu collem Døbefield transcendit, res-
peri Opdal rectus ad pastorem dixer,
bit. sequenti die in praedio pastorali
meldalensi elementer pernoctavit. al,

"Sera die Dominica 1. post Trinit., in temp.
 lo peractis factis devotissime, Nidrosiam
 pergit, quo et media ferme nocte perve-
 nit, pro modulo civium solentiter excep-
 tus, non pro dignitate regia. Hospitio
 excipitur à Speculatore et nobilissimo
 Generali Wibe, cuius sumptu & directione
 omnia ita rite et decenter ordinata
 inveniebantur, ut non modo singula
 rem clementissimi Regis affectum et
 gratiam sibi acquisivit, sed et omnium
 incolarum laudem et applausum con-
 citavit. peractis et factis ibidem
 quae proposuit persurgenda & facienda se-
 renissima et celsissima majestas, Per-
 gas itinere terrestri per Pöke et Sa-
 vendal et sic consequenter pergit die
 46. Junii.

Sunt Regis ministri, itineris comites
 erant praecipue Excellent Broxer Nor-
 wigio Uldrich Gjedelöwe, Comes
 à Nevenhan Dithorius Cancellarius,

Supremus cubicularius Dominus von Knuth, 475.
Praetor Atracii Petrus Brand, supremus
Secretarius Moth et alii nobiles ex omni
genere hic non notati, praeterea etiam
multi alii inferiores servitio Regis Desti,
nati, adeo ut nihil ulla parte restare
videbatur, quod ad amplificandam regiam
maiestatem facere potuisset.

Accessum regium sic extollit et col,
Laudat clarissimus & doctissimus Bent
Fris Pastor Lombensis penes Caspelicum
die 19. Junii

Ave. Rex!

Exge. Gex.

En. Tuam. Aquilo. Aquilam.

Septentrio. Monarcham.

Iustitia. Pietate. Regentem.

Auriferi. Nominis.

Christiernum. Trinitum.

Gratioso. Nos. Aspectu. Beantem.

O! Salve Rex.

44. *Arctici. Sol. Sali. Et. Salus.*
Regnorum. Templorum. Amorum.
Maximus. Optimus. Fortissimus.
Arctos. Protector. Et. Hector.
Novice. Fo. Grex.
Gaude. Plaudite. Applaudite.
Choro. Foro. Thoro.
Cordibus. Manibus. Oribus.
En.
Fontes. Partes. Et. Montes.
Intonant. Personant. Resonant.
Vivat. Rex!
Vare. Grex
Vivat. Rex.

*Summa annona viliter et summa inopia
et caritate rei frumentaria hoc anno
inceptis, ut nisi ex Danica, Scotia, Fr.*

lancia fruges adrecta fuissent, quibus 45.
levata est annona, maxima pars pau-
perum fame fuissent crecati; gravitate
tanta calamitas multos plebeios adeo
approposuit, ut sedem et domicilia mutare
cogerentur, sustentationem vitæ quesita,
vi, quo, fata traherent. alii suppellecti-
lem, vestes, bestias et alia bona diven-
debant, ut vitam propriam et suorum a
mortis faucibus redimerent. et si illi-
bi fruges primo obtutu bona videban-
tur, nutriendi tamen vim amiserant
ferme omnem. O. Pater bone da meli-
ora. ne tristiores in tonemus cum
Davide Psal. 107. 5.

Humilis ora famem, aquas sicut arida
faucibus
clauserat, et prorsus liquerat omnia
vigor.

Anno 1686.

Præcipuum quod anni refert, est aliquot
pastorum Doctorum Olitici, qui enavigati
hujus mortalitatis turbulenti pelagi, ad
portum perpetua quietis pervenerunt.

T. in Februario Dn. Jacobus Augustini f.

Pastor Inasensis anno ætatis . . . vir doc-
tus, qui imitabatur Christi veritatem in
conciutiōe & loquendo, caritatem in operando,
& mansuetudinem in controversando. successu,
rem habuit Dn. affinem Nicolaum Marti,
ni, antea ejus Vicarium à Rege ordinatum.

Epitaphium beatissimo fratri posui.

Mortalitatem exutus

Hic secure quiescit

Dn. Jacobus Augustini.

Quondam fidus Inasensis

Ecclesie Pastor

Dum immortalitatem induit,

Pia vita fuit labor.

Mors beata quies.

Huc

47.

Imus omnes.

Morsus. Sorsus. abi. vale et

Vive memor lethi.

Mori discis, vita dum filo
trahis.

Si amas vivere, discis mori.

Quod fuerat terra, facit hic, mens
in thea coelo

Preddita, sub Christo gaudia vera
capit.

Latitabis ad messem mox veris tempore
surges.

sed virtute crucis vir crucifixe
tua.

7. in Aprili venerandus Dn. Petrus
Krabbe Propositus Nordmørensus et
Pastor Grensis emeritus et plusquam
nonagenarius Senex. Pastoris officium
desertur filio Dn. Laurentis dia patris
Coministro, Propositi autem Dn. Jo.
hani Thausano, Pastori TingroCensi

Dignitissimo.

3. in martio Dr. Johannes Bernhoff, Pastor
Klabenſis vir huius illaudabilis medicis
atatis, locum ſupplet Dr. Hans Staalfs,
virus, qui et repentina morte Nervofis
medio atatis flore exſtinctus est 29. mart.
1696.

4. in Augusto Dr. Melchior Meijer Pastor
Selboenſis, vir doctus et ſacetus, emacuit
in ipſo atatis flore, antequam ad iuſtano
naturalem perveniret. officium ſane,
ſum ſtudioſo Chriſtiano Bloch remitt,
ſend, poſtea magiſteri titulo condecora,
ſus in Propoſitum Fredericenſem evadit
1704.

5. Dr. Chriſtianus Auguſtini, Pastor
Neſſetenſis in Bromdal, ſubitanea et
imperata morte, placida tamen et in,
vocatione plena exſtinguitur atatis
anno. die 28. Septembris. Vir
doctus notus et mirus Philologus, pla,
cidus, a ſeculo alienus. ſacerdotio pro,

fititur Dn. Nicolaus Barelius beati 49.
Sacellaneus.

beato fratri Epitaphium populi simpliciter,
"num.

Exuvia hic jacent
unaque facent
Candor & Probitas

Venerandi et doctissimi Pastoris
Do. Christiani Augustini.

Tranatus nobis ereptus fato
Communi amicorum moerore
Anno 1686. 28. Septembris.

Vivendo consecutus
est

Ne invitus moreretur.

Iuste vivens, neminem laedens,
Suum cuique tribuens, quae
Dacuit faciens.

Dolenda jactura
sed non dolendus ipse.

Coelesti patria redditus
 Coelitem albo adscriptus.
 Dei Opt. Max. adpectu propria
 Nunc felicitate fruitor,
 Quam

Tot inter animi moerore
 Corporis langores
 Studiorum labores
 Negotiorum molem
 Spei plenus, fidei certus
 Caritate circum amictus
 Animo semper praecipit vivus,
 Vivus & ipse sibi.

Hare lectior & abi mortalita,
 tis tua est aternitatis
 Memor.

Doctrina similes mores est vita fua,
 « punct.
 Mors igitur vita est fons & origo
 nova.

Dr. Petrus Meyer Pastor Kötterhousen, 51.

his conjugium inis cum lectissima
& pudicissima virgine Botilda Gregorii,
filia Episcopi Schletteri, quo post illi,
ut discessum factum 1689. 26. Aprilis
nupit Dr. Alberto Pastore Prestaden.

fi. mater illius uxoris Margaretha et
mundo valedixit in Decembri.

magnus ille et publicus precationum
dies, qui Grotannis devoti peragitur die
quarta veneris post Pascha, auctoritate
regia constituitur & indicitur.

annum proximū omni frugum genere
fenuem, tanta tamen hac aestate ali,
unde adrebitur frumenti copia Ni.
Drosiani, ut summa allatarum fru,
gum ad 70000 tonnas afeendit,
quo fit, ut tonna filiginis 6. ortis
emitur.

proximus magister Solitia Petrus Pauli
constitutus est.

Anno 1687.

ordinatio regia consumptionis, quae cum
 "his subtilis, exceptis rusticis, censum
 imperat personarum, uxorum, puerorum;
 ferorum, stabulorum & sponsalitiarum
 divulgatur quidem sabbato 1687. 13. martii;
 sed consumptionis ordinatio edulium, potu-
 "um et aliarum rerum, sustentationis vita-
 aptarum in urbe jam introducitur.

Petrus Kaströll vulgi Kumpstrifmar ali-
 "at scripta provincia constituitur Praefectus cu-
 "ria Nidrosiensis, Praesident. De cuius obi-
 "tu vide infra 1699.

in Febr. in vivis esse desit Dr. Joanes
 Christophori Vice-Pastor Verdalenensis, ei
 succedit Dom. Thomas Schen, antea
 Commisarius in Tondel.

Die 5. Junii nobis abfuit nobilitati,
 "num et aequitimum regionis Praesens Jo-
 "athimum Find.
 nocte antecedente 25. Februar. Tonitrus

cum vehementissimo fulminis jactu
summitatem turris altissimi Templi Ca-
thedralis Nidrosiensis petiit. Vis pene,
trans, tribus contulit trabibus ad infima
descendit, ubi fracto ex parte muro eva-
nit, omen subsistente totalis ruina et
casus 1689. infra.

53.

De infelicissimo exitu Lieutenantis Fran-
cis, velis quod notatu dignum, iudico, hoc est.
gravi melancholia correptus globo sclopeti
se ipsum transiecit et sic funeste emi,
grat, clara satis familia hic ortus.

O sancte Deus, da pie vivere, recte ex-
dere et feliciter decedere. ab ignitis
fataleis telis nos fortiter defende.
enormis antecedenti vita funestam plerum-
que sortitur mortem.

Franciscus Petrarca lib. 7. Dial. 118.

Quid tibi proscriptam properas abrumperere
vitam?

Qua tamen ipsa brevi sponte sua fugiet.
aliud.

Qui tibi lethum:

infantes peperere manu, lucemque perossi
projecere animas.

De quorum fera poenitentia adjecit:

quam vellent atthere in aethere
nunc et pauperiem et duris perferre dolores.
homo inquietissimum animal, quicquid non ad nu-
tum avaritia ejus fuit ejusque libidinis, si-
stem voluntaria causam mortis opinatur, ut le-
videtur ex causis non fortuna tantum sed sibi ipse
inascitur, inque ipsum deum calcitrans impium
et lapidat, quasi quicquid id est, in quo non sibi
Dominus videtur obsequi, injuria gratis sit. tam
delicata, tam procepti est ejus luxuria. ni ani-
morum fletus et angores, haec nubes et procellos,
quae in scopulos fragilem vitam cymbam tra-
hant, et sola fluctibus oriuntur. fixa sunt
dies nostra, quas nec anticipare fas est, nec dis-
ferre possibile. praecipitaverunt tamen
haec multi, et dum parvam fugiunt et bre-
vem molestiam, in aeternam se atque irrem-
ediabiles demerserunt.

Defectus frugum hoc anno etiam continuus,
at, qui tamen Defectus advectione uberrima,
etiam frugum sublevatur.

Anno 1688.

55.

multos hic annus nobis abstulit viros
clarissimos, Doctos et pios, quorum pri-
mus et principalissimus episcopus claris-
simus, doctissimus, vigilantissimus nobilissimus
Episcopus Doctor Christophorus Schletter,
natione Hallandus, Halmstadensis. anno
1679. natus. antea celeberrimus in lyceo
Havnico rerum divinarum interpretis, sed
amplius inclarescendi ipsi, meritis et fa-
mula indycto, oblatum est magno caeli bene-
ficio et pari regis Clementiae, Campni,
ecclesiarum Nordrospensium cura dum ipsi
confectus. praestitit etiam episcopale
juramentum die 10. Augusti a^o 1678.
in eade divina virginis ingenti omnium
applausu sacra purpura humeros in-
duit, praesulique titulum assumpsit.
Vir ubique ob morum gravitatem re-
verenter exceptus, ubique ob caelestis
Oris fatundiam placide auditus, nato
se tanto muneri apertius declaravit.

56. Quod his partibus absoluitur, innocentia,
fide, candore et profunda eruditione. Decen-
nium in difficillima hac statione absoluit
coelo et solo gratui. pastores 38. sacro muneri
inauguravit. his lustravit Vardam vulgi Verbe,
huic, aliis in omnibus solliciti Episcopi mun-
dere functus est. tandem vita & honorum
satur cephalalgia duriter pressus placido
animam piam coelo reddidit superis annu-
merandam die 25. Octob. aet. 59. ann.
in choro apud capitul. solenniter deponitur 14.
Novb. Epitaphium posui.

Christo Servatori sacrum
Christophorum Schlettnerum
Caelum quondam Episcopum Nidrosiensem
Huc posuimus.

Quod unum pro tot tantisque
In rempublicam tam Christianam
Tum imprimis Nidrosiensem
Ex tantis meritis potuimus.
Illum vere pium, vere candidum,
Vere Doctum
Orbi terrarum

Satis ostendit,

Quantarum rerum capax esset.

Animus humanus.

Non illi Sinon in fronte,

Ulyssis in pectore.

Typsa erat probitatis idea.

Mores ejus omnium amores

Typse

Aeternitatis amantior

Quam seculi.

Vivere desit 25. Octobris

Anni 1688.

ut inciperet.

Viator

Luze non mortalitati

Exeptum

Sed mortalibus.

Occiduum quicquid circumtulit ac
moribundum

Schletherus: tumuli marmor id
omne premit.

58. at gra post cineres semper victura per.
"ennant,
vel pia fama vehit, vel rubila astra te,
"nent.

2. die martii 8. Dr. Christophorus Se,
"bastiani With, Pastor Sundalensis et
Propositus Nordmørensensie pie in Domino su-
"is valedit. vir doctus et candidus. se,
"quitur eius Communiſter ſenior D. Christopho-
"rus Danielis.

3. in martio Dr. Petrus Borch vice-Pastor
Hoddensis, ſuccedit Candidatus Chriſt.
"phorus Herſlow, poſtea laurea magi,
"ſtrali ornatus.

4. Dr. Henricus Georgii Bull, Pastor
dignus Stadbygdensium. Dr. Claus Chriſt.
"tophori pro persona antea ordinatus
ſuccedit. Dr. Bull ſenior in officio
pius, probus et candidus pro more
priſci aevi. abiit ad beatos patres
24. Novemb.

die 16. martii advenit Nidroſiam

59.

Nobilissimus & Generosus Johannes
Kraas, Praeses provinciae per Sophocleas.
moritur Havana 1700. Praeses erat mira
humanitatis & probitatis rempublicam
optime administrans et modestissime.

nova lex novica cum rituali lege et,
"clericali introducitur et promulga,
tur.

cenfus defensionis publicatur, ad cu-
"jus summam complendam viginti car,
"tribus Joachimicos.

annus incidit omni frugum genere
abundantissimus.

de hoc anno sic quondam venerabi,
"lis Breda:

si non hoc anno totus simul occidat
orbis.
non in nihilum terra praeterea ru-
"unt,
cuncta tamen mundi fursum ibunt atque
"deorsum
imperia, et fluctus undique grandis erit.

Anno 1689.

Anni cum magna frigoris vi et mul-
 torum morborum accessu ingreditur,
 inde multorum hominum occasus subsequu-
 tur et tristissimus.

tertia martii dies terris abstulit Dn.
 Johanes Bernhormum Pastorem Opdalen,
 sem. virum doctum et ab omni furo alie,
 visum ingenium, in officio relinquend
 filium Dn. Andream a regia maiestate an-
 tea pastorem constitutum.

Aprilis 26. dies simili modo e virorum
 contubernio Dn. Petrum Mejerum, pasto-
 rem Aestehaudensem exturbavit. Qui
 cedit Dn. Peter Daff residenti pastor
 in Haen.

sanctus et toti clero viduolenti se,
 die 25. Julii, qua nobis Ela,
 visum, doctissimum et nobilissi-
 mum Doctorem Petrum Krog, Episco-
 pum vigilantissimum Harnia. Viduolam

adrexit. vir antea dignissimus Prae.
 "positus et Pastor in Samsae, Doctrina
 et vigilantia famosissimus, pietaque
 integritate formosissimus. Quamprimum
 "num ad nos accessit lucidum illud
 ecclesiae lumen, nulli veterum reipub.
 "lita christiano luminum vel innocen.
 "tia vel elogio secundum, multa nobis
 severa pietatis, profundioris doctrinae,
 candidioris conversationis et immobilis
 constantia videri documenta clara,
 quae incolorem, factum et factum
 diu esse voveo et opto nostris et eccle.
 "siae bono.

Subsequente 7. Augusti bonis auspici,
 "is ab illo conspirantibus Candidatis. I. J.
 "varus Helk pastor ad Hoff. 2. M. Pau,
 "lus Munch vice-pastor in Praen. 3. Epi,
 "cus Schotte ad Waagen. 4. Joanes Thau,
 "Janus pastor Noveadensis. 5. Petrus
 "Borch pro persona Ouerhaedensis.

67. C. Thomas Parelind pastor Sordalensis,
et paulo post in Sept. Dom. Candidatum
Blauum Tonderum Comministrum Mel-
dalensem.

in Novembri e statione mortali de,
cedit D. Petrus Sithlevii Pastor Roraaden.
" sic, ei succedit nuper ordinatus Dn. Ja-
" nus Thausanus.

notte diei 14. Xbris exortus est vehe,
" mentissimus turbo ex Lyonesse, qui sequen-
" tium templorum turrei funditus dejecit
" frivulentes: 1. templi cathedralis Niemo-
" ficensis item templi Xenodothii. 3. La-
" dens. 4. Stadsboijdens. 5. Tingroedens.
" 6. Skoqvens. 7. Alstehavens. 8. Ore-
" landens. 9. Saxonens in Tunderbe,
" & alibi alie turrei et domus miserri,
" mo prostrate, postea magno sumptu
" extructe.

Anno 1690.

63.

in Januario sacro ordini inician,
Hic Candidati Martinus Michaelis
Thune pastor in Schonen, Petrus Kraf,
Hic patris Cominister in Gre, die non
manentes in officio anto. primus obiit
in majo 1695. alter laurea magistrali
ornatus 1709. in Augusto.

Dom. Jonas Teth vice. Pastor in Vex,
Hic moritur, spartam obtinet Candi,
Datus Jacobus Angel, qui et ordinatur
31. April cum Jeremia Jeremia Comi.
Hic nistero Stodensi et Daniele Christo.
Hic phori Coministro Sundalensi.

Petrus Sundius adjungitur sacerdo.
Hic tibus dice Virginis.
Hic penci actare sacra faciens O. Jaco.
Hic bus Sundius Cominister Vexdalensis
morte eripitur prematura. Candida.
Hic tus Thomae Jani succedit Demor.
Hic suo.

67. Simili modo repentina morte avocata,
"tur ab hominum consortio nobilis O.
"bergh. hinc Tetto in Novembri Nidro,
"sio, vesperi sanus lectum petiit, mane
"in lecto exspiratus reperitur, exat civis,
"tatis Commendans, vir modestus et for,
"tis, ab omnibus ob humanitatem laudatus.
"reherentissima venti vi funditus desi,
"citur templum ligneum Bionnorense nos,
"te diei Septimi Februarii, a sacerdote,
"loci pastore M. Martino Georgii Lapi,
"deum exstructum est artificiosum, inau,
"guratum a nobilissimo Episcopo D. Kro.
"gio 1707.
"bonis omnibus terram mareque corona,
"rit clementia coeli, cui laus et gloria,
"amen.

Anno 1691.

in hac serupea et difficili arumna,
"rum valle et calce crumenis miseri
"periculis circumfundimur, et inter
"ipsa jugiter reptamus, quod luce

meridiana clarius patet, discessu tribu 65.

& lanceolato unius hominis post alium.
in rivis esse sequentes reverendi & Docti.

¶ Simi vixi defecerunt, hoc anni cursu ad ecclesi-
a migrantes

1. in februar. reverendus Praepositus Fossens,
Sensuum et Pastor Aasiordensis Dom. Ja-
nu. succedit in pastoratu filius Dni
in officio Dn. Petrus, in Praepositura
D. Erasmus Rofingius Pastor Hikeröens-
ium.

2. in martio Dn. Ericus Carelius, Pastor Sko-
valensis, successorem habuit filium Dn.
Thomam Carelium, postea laurea magi-
strali decoratum.

3. in aprili Dn. Andreas Axelalinus Pastor
Vedöensis, succedit in loco Candidatus
Georgius Meyer.

4. in maio Dn. Gerhardus Munnius, vice-
Pastor Hervenensis, sequitur Dn. Andreas
Bull, Communiſter Hikeröensis.

5. in novembri Dn. Fredericus Meyerus.

66. Pastor Ikeröensis, successorem habuit
Candidatum Janum Thoms fil.

C. Dr. Jovani Held, pastor Nordlandia
in Röst et Veer, succedit studiosus Ca.
"rikus Rist.

Omnes viri reverendi et honesti, qui dig-
"nis, sacris rebus, virtutibus ornati fue-
"runt, quique quantum committi poterant,
partibus satisfecerunt sunt.

mundo etiam valedicunt nobilissimus et
modestus Niljenskiöld, Provincia Nordmora-
"si, Ronodalensi & Sepidmoraensi summus
Praefectus vulgi Amselman. Spertam hanc
nobilem, fortunante caelo et ordinante
rege suscepit nobilissimus et prudentis-
"simus Jovani von Ahren, in qua et per-
"sonam fidelissimam et sagacissimam mode-
"ratoris dexterrime sustinuit.

Clementissimae Regis Diplomate consti-
"tutus Dr. Eberhardus Mejer, Pastor Ne-
"podackii Nordrofiensis et contagioso,
"rum aeternum successor Dr. Axelii

And in Orkedal, qui cecus et miserabilis, 67.
"li morbo correptus sequenti anno 1692.
obit mense maio, sicque Du. Eberhardo
totum cedit locum.

Comitissimus nobilissimus Petrus Tander, Sub,
"licatus Nidrosiensis inter nobilissimos
Nordlandie Praefules vel Amptmanns,
"merari meruit. provinciam oblatam, quanta
administravit industria, quanta integritate
et prudentia lippis et honoribus notum est.
quam decori personam praefulis sustinuit,
omnes norunt, qui opem ejus in dubiis
causis implorarent, vel injuria oppressi
solamen quaerent. aequitatis enim semper
exactam habuit rationem, nec justitia
nec aequitatis limites, confisio se, unquam
transiit, de publica salute aequae ac de sua
assidue sollicitus. aut eheu! dura fata
virum Deo et omnibus bonis acceptissimum
nimis prope surripuerunt nobis Diu,
"supiore vita dignum 1694. i. Junii, post,
"quam gravi calculi et podagra dolore
Diu torquet esset, immunit hunc ab omni

68. "ribus marborum telis, superunigue collegit in,
"fertus, de universis infirmitatibus & aegritu.
"Denique molestus in coelo seque triumphat.
"viduas sine liberis amplas facultates per testa.
"mentum fratris beati M. Olai liberis legavit.
hic libet adscribere sequentes versus:

nulle modis maximus: nunc usq; corpora febri,
languida nunc fovus viscera tendit hydropi.
saepe caput vertigo rotat, tremor occupat artus.
membra vides nactis fiesere tacta mori.

pectora nunc laterat tussis, lapidescere renes
nunc gravimus. torquetque saepe paragra pedes
marborumque cohors annis crescentibus annis,
crescit, et est morbus non levis esse senem.

hoc quoque tu quondam sensisti maxime
Proful,

sed tua te pietas tepit et alma fides.

in nobili loco sufficitur nobilitate Hey,
"demand, antea Praefectus summus Polau,
"dia, mortuus 1703. in martio. Vir
acutus et consuetus. De vita acti,
"anibus nre ad nostras pervenit
aures.

tributum fortificationis imperatur
clero vidrofiensi ad summam 5000. impe,
" rialiuro, censei. jubetur quique se,
" eundem conditionem et statum a Pa,
" fide regionis, Episcopo, Proposito in
" unagragre parochia cum duobus pasto,
" ribus. felices, qui faventes inveni,
" ebant patronos, quod mihi non conti,
" git, exponend 73. Joachimicos. sic est,
" fact et erit.

periculosissimi morbi hoc anno
grassantur cum variobus vulgo Dmaan
" = Lappur, qui e vivorum contubernio per,
" multos tam projectiones gram mi,
" nos exsturbant.

fruges acerrimo solis aestu multo lo,
" cit annihilantur et comburantur,
" Dominus providet, qui credit, vi,
" Petid.

Anno 1697.

prima die aprilis circa vesperam fu-
 bitantibus et fere momento similis fit Ni-
 drogus terra motus tanta cum vehementia
 et contremitu, ut dapes et pecunie, men-
 sae impositae contremiscerent, sed in mo-
 mento conticuit.

Dom. 4.ta Trinib. 19. Junii fulmine sac-
 rum templum Sevangelense totum cum ma-
 gna parte vicus comburitus.

ad superior abeunt Dn. Claus Doyr, Sa-
 bor Bredskadensis & Martii & Dn. Claus
 Adolphinus Commisarius Divae Virginis in
 Junio, ambo viri modesti & pi. primus
 habuit successorem Dn. Candidatum
 Albertum Jessinium, filium Episcopi de
 vangriensis, aether Dn. Petrum Sundium
 antea templi adjunctum.

in Augusto ordinantur sacro mun-
 dani M. Petrus Aftanius, schola Ni drog
 Conrector, jam Pastor Grensis, antea pastor
 Senodochii Ni drog. Dn. Andreas Pierr,
 hofst, sacellaneus patris, Dn. Joannes hof

in Halbaalen, Stheno Wirthman
 Canonicus Alstedenfis item Saxe,
 linc? Communis Fornefis.
 arbor folis frugum copiam diminuit.

Anno 1693.

Die 20. Januarii ex hac turba et collu-
 sione ad felicem illum caelestium ani-
 marum congressum et coetum discedit
 ven. Dn. Blaud? Mentzeri Pastor Melhu-
 sifis et dignus Salensium Proposi-
 tus 44. annis; officio pastoralis pra-
 ficitur frater Dn. Petrus Mentzeri lo-
 ci Sacellaneus, propositurus autem ego
 indignus Melchior Augustini pastor
 Melvalensifis.

O Deus!

Deus, inelamo, facili? Deus annue
 votis.

neque salubifera protege fortis? ape.
 tu quod iter subeam, monstra, facilemque
 hospiti? ut eviteno spicula, parida viam.
 clienti

Subtrahere me populi furiosus, qui crimine
 ficto

me periculis, immensi spirat et ore minatur.
 fide Deo, firmaque fidem, sunt promissa
 praesto,
 erigit et mentis sustinet ille pius.

beatus hostes magno ecclesiae emolu,
 quanto facram suam spartam longius,
 mo sane temporis tractu exornasse abun,
 de sapit omnibus liquet, divini etenim
 nominis gloriam et aeternam caeteris sua
 fidei committi salutem summam sibi
 petus habuit legem, adeo ut inter se
 doctrina et vita proba, beneficia pia et
 amicis jucunda, pauperibus proficua op,
 time concordarunt iugiter.

in illum quadrat Ambrosii lobaeferi
 Epitaphium, quod ipse moriturus de se se
 tit.

Expertus mundi vanas res esse nihilque
 hic quoque nunc jaceo, pulvis et umbra nihil
 sed qui de nihilo caelum terramque creavit
 me cum carne mea non finet esse nihil

hac spe nil mortem feci, nihil omnia fe,
ti. 75.

nil nihili vermes posse nascere fecio.

et hoc vale.

Civitate uno dute carpe viam sic iter ad
astra.

aurea pulvereis prostant aeterna caducis,
exceptis terris nunc plus astra tenes.

nocte praecedente die 27. Februarii ad
aeternas mansiones hilari evolat poeta.

hic suo et probitatis praemium laetus po-
siturus Clarissimus et Doctissimus M.

Melchior Ramus, lector Theologiae N. D. D.

hinc et ibidem Capituli Notarius, diu
non bona constitutionis, fracta tandem
interna vena, cum sanguine nobilem e-
rigit animam. viridis et viridis erat
annis, adeo ut, quasi vi illata discessit,
non ferus ut si arbor, antequam ad iustam
perveniat proceritatem, extidatur et
ut herba in ipso flore emaruit vi ven,
torum prostrata. ut haud immerito poeta:
proceribus solet ingenium mors invida semper

esse - - -

- herba velut foetibialis obit.

ut

lardiis an citius nil refert, si moriatur,
semper enim iusto tempore mors veniet.

Hic erat rarioris doctrinae et in vobis non vul-
garia sed rara et singularia tractans. Vo-
nus Astrologus, melior Geometricus et op-
timus Theologus, in cuius conversatione
innatam gravitatem semper invenimus cum
ipso conversantes.

Receptorum praeficitur Doctissimus et
Clarissimus M. Simon Hoffius, schola Nidra-
ensis meritoissimus et laudabilis ludi
Rector, qui post se vidit successorem cla-
rissimum et vigilantissimum M. Andre-
am Borrichium affinem dilectum et
schola Conservatorem fidelissimum.

eo tempore etiam ad purgatorium pro-
ficiscitur anima Obert. Nient. Schur,
manni, Commendantis urbis Noraviae,
bonus et immutabilis Capista, corpus in
cedula Clementissimi Regis in templo pri-
marie reponitur, cum aliis crudeliter

et rigidi Papiola corpora defuncto, 75.

„cum noſtrorum apud illos coeno et ſter-
„quiliniū immergant rabidi.

Preſent Petrus Karböll ſimul et pro-
„vincio ſcriba Harnie diem ſuum obit in,
„felicitate in eſtodia reſoſitū ab holleri
hereditū ratione contredita melſalenſium
arifodino, et a Camera regiſ propter deſer-
„tū aliquot, meſcio quō pecuniariorū, nam
poſt ejuſ obitum ſequeſtrata ſunt amplis-
„ſimo ejuſ facultatē, ex quibū totum
ad ejuſ debitum perſolutum eſt.

honeste factis et decenter corpus in templo
Spiritus sancti Harnie deponitur. Vir
erat prudens et conſuetū, factis modeſtū
et affabilis, idcirco omnium admirationem
promeruit tam prudentis et cauti viſi
precoz infortunium et lapſū.

fortuna vitrea est, dum maxime
splendet, frangitur —
Quas hodie largitus opes, Cras eripit,
orbem
dum rotat et rerum verſat ubique vices.

76. Divitiarū nunc flamma vorax, nunc im,
petus unda,
nunc peccata rapit, nunc violenta manus.
et patris obloquens sub olenti fornice
et lasciva rivi prodigit ^{gratus} uxor opes.
si quid adhuc superest post tot dispen.
"Dia, libes
dum trahimus, caro ferere prada fore est.
livos in hanc dentes acuit crudelis et
ungres,
et dum seipit humi, nil nisi summa petit.
Sic beatus mortuus:

quam mihi dum rivi, regnem fortuna
negavit.
hæc ego nunc factem post mea fata fruor.

Scribe officium offertur Erico Matthias
quondam Chirurgo Excellentissimi He,
rvid junioris Gydenlowii, sed Prosi,
denti Erasmo Fischer, qui et nosse
abripitur 1697. 21. Februar. De cuius re
gime nunc dedit scribere breve ejus
vivendi spatium, nullum est dubium,

Quin regi fidus, urbi proficiunt et legi, 77.
"bus servus factus fuisset, si longiorem
vita terminum ipsi concessissent fata.

factis inchoantur 27. Febr. Candidati
Michael Olai Sacellaneus Melhusien,
"fr, Nicolauus Tostrup, Vice-Pastor in
Epib, Nicolauus Engelhart, Personari,
"us Tingroedensis, postea vice-Pastor
in Nesjet, fuit antea Pastor nauticus
in Dania.

vehementissimis solis aestu fruges mi.
"sepe evanuerunt et diminuta sunt, de-
"cimo Pastoratus Meldalensis ad cen,
"tum sonas diminuuntur. sic laedit
in humanis divina potentia rebus.

Anno 1694.

Plane nihil obtulit annus, quod offer.
"ri potest curioso lectori, nisi quod
inter strenuos Sophia Affectus lau,
"rea Magistrati coronantur et con,

78. "Decorantur viri honestissimi Dn. E.
"rasmus Hoffing, Pastor Hildesheimensis,
"Dn. Johannes Mentzerus, Pastor Hargri.
"gensis, Dn. Petrus Brevalinus, Pastor
"Bronnefundenfis, viri gravis honoris gra,
"du dignissimi.
"fertillissimus annus coeli favore.

Anno 1695.

Excellentissimus ac fortissimus Heros
junior Gijdenlofue Norrigiam lustrat
"statum militarem Nidrosiae visitat et Ju
"lii cumulate monferant, quam regi fi,
"delis, quam rei militaris peritus et na,
"tioni deditus esset.

ab hora duodecima ad primam diebus
"quatuordecim omnes campana omnium
"templorum haec pulsantur in luctuosam
"memoriam Serenissimi Principis Regis
"filii Christiani, qui ultimo 7. Julii va,
"riolis, Smaatoppur ut ferebatur, ex,
"fructus est atatis anno vicefimo,

magno dolore suorum et subditorum, ju. 79.

Bar et deus celsissima paterna domus
et magna expectatio et spes patria.

Adscriptus est Choro superiorum colligere ministris,
inspectu fructus semper et ore Dei.

et circumfusis pascuntur lumina gemmis,
aethereumque sonat semper in aure melos.

videt in exiguo luctantibus pulvere reges
et pro tantillo bella tot orta luto.

plangere si cuiquam factus est non aptior
materiam plangit maestitiaque sumus.

Venerandus Dn. Andreas Bernhorius

Pastor Opdalenfis animam piam solutam

corporis vinculis Deo placide reddidit

in Augusto. Vir diuturniora vita dignus,

si Deus ulteriores vitam terminam ip,

si destinasset. media vita vivere de,

fuit, postquam in omni vita Deum

insucata pietate, recti conscientia pub,

litum, animi sinceritate et candore

80. omni sibi devinceret. in ejus locum
reponitur Dn. Itheno Meldalinus nuperri,
tunc ab ipso vocatus et postea favente caelo
et regis clementia in officio confirmatus est
in honorem beati papae.

scilicet ut sicut fas est sperare senectam
lappa nec hyfernas deperit ante nives.
sed violas tenerasque rosas et candida prati
lilia vere vides surgere, vere mori.

ut praeteriti anni seges folis aestu, sic pro,
sentis frigoribus aspera vi perducuntur, quo
fit, ut turba pauperum et famelicarum
late augmentantur, et gravibus acerbis,
tribus omnia impleantur, generanturque
perniciosis sine morbi, praesertim Dg,
sententia (Deo sct) quo haud parvam
hominum copiam terra immolat.

annus praeterea foedis tempestatibus
et turbinibus repletus, unde pas-
sim infelicia damna subsequuntur.

Anno 1696.

81.

inter permultos alios i vita decedens,
sed etiam in sua resoluti sunt initia
nonnulli Pastores reverendi, quorum pri-
mus est Dn. Olavi Haalsonius, Pastor
Kleboensis, qui Nidrosia precipitante
die suo claudit, vir haud illaudabilis. hic
ubi desinit 29. martii, istic incipit Joannes
Zemvig, Bergenfis Candidatus.

in Aprili secundus Dn. Joannes Bernhoff,
Pastor Holtbaalensis, vir candidus et pro-
bus, successorem habuit Dn. Johannem
Lobet Christianiensem et Sacellaneum
Eidvoldensem.

16. Junii tertius clarissimus et doctissimus
mag. Olavi Borchmann, Pastor Cathedra-
lis templi Nidrosiensis 17. annis. vir doctus,
suis et singularibus bonis tam in ecclesi-
a, affertis quam politicis, in caulis templi
ambulans, ubi in tuto viveret, omni officii
partes administravit Theologo digna gravi,
satis, carus et venerabilis fuit semper

auditoribus et aliis prohiis. relicto bene
venerabilem stationem occupat clausi,
"tunc et doctissimus M. Gerhardus Hon-
"fat, antea Pastor in Carlshud Selandia,
quem Deus fovet & fovet semper.

Quartus Dn. Claus Christophori, Pastor
Stadstygdenfis, vir in dulcissima juvenis et
sacris aptus. Decedit hic die 19. Junii, accedit
alter Bergii ordinatus vir, Dn. Johannes
Petri, qui defuncti partes sustinet felici,
& ser.

in Norumb. Quintus Dn. Christophorus Dani,
alio Pastor decapitatus Lundalensis, succedit
in patris loco filius Dn. Daniel Christophori,
cui beatus pater in vivis cessit in pastoratu.

tragicum et abominabilem casum hic etiam
annotare libet, ut videat pius, quam late
à Deo discedat, qui late voluptatibus in,
dulgeat & quam acer conjugii hostis acer
Satanas fit. Capitaneus Francus magni
baptizatus in Prodio suo Moregaard in
Sparebre vocato uxorem duxisset nobilem,
genere Otning, sed vitius suspensus et

83.
Detestandis vere ignobilem. hoc non modo
honore sed tandem et vita maritum pri-
"vavit. primo etenim foede se commisit
mixta libidine cum Lieutenant N. puerum
cum illo procreans, quod uxoris gravit-
"simum delictum vir patiens mihi animo
pertulit, Divortium uxori non faciens. huius
viri lenitate neque nota neque mutata in-
"pudica mulier, ludum cum puerorum Prae-
"ceptore iterat, et quod tutius impudici
luderet, et votorum impurorum compos fieri
"ret, fatentis per passionibus et libidine,
"se carnis illusionibus irretita et allee-
"ta, pulmentum veneno mixtum viro pro-
"bo et nil metuenti mali offert pro
coena. quo gustato misere et lamenta-
"biliter perit. sed scelerrimo atrox vir,
"Deus Deus per proprios pueros male,
"ficiis prodit, capta detestabilis viri,
"Eadem et propriis aditus custodibus or-
"dinatis reservata. noctu cum praecipore
suo Amasio non sine aliorum adiumento

aufugium Hollandiarum: qui ibidem eo,
 cum statum, quae conditio, plane ignoro,
 conficio tamen eam deplorandam et mi,
 serabilem fore, nam ex femine fructus.
 fera tamen facit praena venit pedibus.
 hic libet adscribere Hesiodi versum:

Coniuge nil melius casta, nil turpius
 illa,
 quae venerem praerit, sine fine et pro,
 stat ad omnes

Semper et exilis supereminet illa
 ripam —

in danto est, qui Propheta dictum ut,
 curabitur observat. ab ea, quae cubat
 in sinu tuo, observa foris oculi tui, ne
 credite amito. Mich. 7, 5.

in Nov. vitari cum morte commutat
 prior Praefi curia Andreae Christophori
 Forder, vir placidus et ab omni furo ali,
 curi.

simili via ad superos abiit in Novemp.

Dr. Christophorus Danielis, Pastor Sui, 85.

Valentis, postquam locum dedit suo filio

Dr. Danieli.

11. Decemb. sacro munere inaugurantur Can.

videlicet Dr. Janus Lemvig Pastor Klabo,

causis, Daniel Klingenberg Pastor In.

genti in Findmarckia, Claudius Care,

licentia Personarius patris Dom. Olai in

Sperrebae.

ita multis in locis ingrauescit annona,
ut famem timeretur, qua et subseruta est
cum pestilentissima Dysenteria (Kradstik)
quae magnam hominum partem misere
subripuit.

Anno 1697.

Obitu doctorum virorum et aliorum
annus fuit notabilis, discedunt feli-

citer sequentes

1. Dr. Severinus Christophori Pastor
Lerriogenfis, vir doctus et senexus. se.
quitar D. Candidatus et Collega gratis

86. Classis Petrus Simonis Hoffm.

7. Aprilis 3. Dr. Johannes Hagerus, Pastor
Zvernesiensis, succedit Dr. Amundus
ex Diocesi Christiania, Sacellaneus antea.
3. Dr. Nicolaus Medelinus admodum Do.
cepit Pastor in Trumfju et Prepositus
in loco sufficitur Dr. Hans Videns, loci
vice-Pastor.
4. Junii 29. Dr. Johannes Schaumann, Pastor
vigilantissimus Singsvedensia et Praep.
Johannes Dignissimus Nordmoresia, vir lingu-
lari pietate et doctrina omnium notus Do-
nit. Commisarius episcopi senior Dr. Frederi-
cus Georgii sacerdotis proficitur, Prae-
positura autem M. Johanneus Mentzerus
Pastor Stangvicensis, vir tali honore dig-
nissimus.
5. Aug. 16. Communi hacce via lectum
patrem sequitur filius Dr. Janus Schaum-
anus, Pastor Rorassensis, apprimis boni
patris vestigia in vita brevi profegru-
tus est. locum relinquit Candidato

Joachimo Angel.

87.

Studiosus studia resignans Albertus
Angel supremus constitutus est Consul
Nepesinus.

moritur die 21. Februar. Praesens Fischer
vide fol. 4. & 76. Consul Trivis sequitur.
senuat fongis nobis obtulit infrugifer
annus.

Anno 1698.

Statum militare reformaturus Ni.
Dropiam appulit strenuissimus et excellen.
tissimus Heros, Regi vice Procy Junior
Gyderabadie die prima Januarii, die vero
decima mensis retrocedit.

in domino obdormiscit beatus Dom. Jonas
Erici f. Pastor senior Storenfis, sedem
occupat pastoralem Dn. Petrus Schelde,
regius successione diplomate longe mu.
ritus.

fertillissimum annum habuimus, qui omni fru.
gum copia largissima precedentem inopiam
abunde restituit.

Anno 1699.

prima die Januarii fecit Praesidem
curia Nidropingis Laurentium Brix,
De quo fol. 4. curia praeficitur Consul
Albertus Angel.

Simili modo ad superius citat Schumacher,
qui antea Comes à Griffenfeldt 14. mar-
tii. De quo vide p. 75.

benedictans frumentorum copiam dedit
clementia coeli.

Soli Deo Gloria.

fit felicit claudinui praesentem sera,
lum,

faturum dei clementia committentis
grat decet auctori rerum deponite
grates

illius est nullo limite clausus amor.

per super astra deum quicquid vitalibus
ausis

repperit. ergo deo laus fit et omnis
honor.

Anno 1700.

89.

Cum novo seculo nova Calendaria anto-
ritate et jussu clementissimi Regis in-
troducuntur, in quibus dies septi et alii
mutantur, et in alios transferuntur dies.
utinam cum dierum et temporum mutatio-
nibus omnium nostrorum dierum mala in
meliora mutarentur et prosperiora, et pesti-
tuti antea seculi mores in honestiores
verterentur!

Nobilissimus et laudandus Provincia
Præses nobilis Johannes Haas iter Harriam
fecit, ubi morbo periculoso correptus muc,
torum dolore beatam effecit animam. in
summo officio Deo vixit pius, subjectis paci-
ficus et probus, clero propensus et om-
nibus bonis agrus et favorabilis. Sea-
to succedit nobilissimus Francus von
Athen Provincia Nordmorsensis et Pro-
ses, quem. Diu sanum et factum nobis
conservet Deus!

90. Eodem nobilissimus Praes. annorum
viduus tandem anno 1705. in Decembri se.
"cundis sibi nuptus Christiania jungit
illustrissimam claram et pudicam Virgi.
"nem Ursulam Christianam illustrissimam
et excellentissimam Gebelii, vice-Proregis
filiam.

Germanicum votum:

Stolis frinds, Gnade und Gugen
Gug mit uns auf unsern Wegen.
Stolis Gugen frind und Gnade
Komm auf unsern Haas und Haabe.
Stolis Gnade, Gugen und frinds
wofür uns in Laed und Linder.

largissimis bonis coronavit Deus an,
"num, sit nomini eius gloria!

Anno 1701.

91.

in obitu sequentium Pastorum.

erreat. hosce Deus, mundi ne nulla pericula
illorum turbent lumina sancta Dni.

hosce Dei reveret Dulci vox magna cubili
eterno ut videant lumina sancta Damus.

o ter felices, qui intrent in caelica templa,
et caeli videant lumina perpetua.

Annis multos servit Dei ministros.

1. 23. Januar. Dn. Olavum Meldalensem,
Vice-Pastorem Suedalensem.

2. in Aug. M. Petrum Kvalbe, Pastorem
Froesensem.

3. 3. Sept. Dn. Olavum Henrici Pastorem
Sjundeensem.

4. in Septemb. Dn. Fredericum Georgium die 4to Octobris
Pastorem Singvoldensem. Bull.

5. in Oct. M. Olavum Parelum, Pasto-
rem Sparboensem. omni viti
honesti et boni et de ecclesia Christi
bene meriti.

97. primus successorem habuit Candidum,
 tum Johannem Bernhartium.
 secundus clarissimum M. Petrum Hearn,
 um, antea Pastorem Xenodochii
 Niderosiensis
 tertius Candidatum Johannem Kraut-
 um.
 quartus Dr. Christianum Fickium, La-
 num, antea Pastor nauticus.
 quintus Candid. Claudium filium,
 antea patris Personarium.

acris frigida constitutio iam conti-
 nuata pluvium magnam partem gra-
 minis et graminis nullis in locis
 perdidit, ut non minor miseria
 crearetur quam hominibus contigerit
 in posterum.

Anno 1707.

Vice-Proces excellensimus et no-
 bilissimus Gabel, postquam Regis
 ductus commoratus esset rerum sta-
 tum stabilibus, Niderosiam appulit

17. Septemb. ubi subsistit ad 17. Octobris 95.
celso officio leni et fidei animo abunde
satisfaciatis, ut non minorem vigilantiam
ad Subditorum commoda adhibere visus sit,
quam ad Regis voluntatem implendam.

sine omni pompa et luxu celebrantur nup-
tiae generosi et nobilitatis von Osten cum
nobilitissima et lectissima Virgine Wibe,
filia Generalis Lieutenant Johan Wibe
in Lade.

in vita repentina morte eripitur in No-
vembri Dn. Severinus Hagerupius, Vice-
Pastor Frobenius, vir eruditus et humanus,
in loco succedit Olavi Lindes, antea pastor
nauticus.

magisterii laurea condecorantur Dn.
Eberhardus Meyer, Pastor Orkdalensis,
Dn. Martinus Georgii, Pastor Nornorensis,
Dn. Thomas Carelius, Pastor Strödale-
sis, Dn. Petrus Hoffius, Pastor Lervigensis.
Tempora mutantur et nos mutantur in illis.

annus bonitate caeli coronatus, maturi,
ex vero cadenti nix multam copiam fera,
nimis perdidit.

Anno 1703.

res graves honori et summo officio con-
 ceptas curaturus Havniam proficisci.
 Tur cum amantissima conjuge nobilissi-
 ma, et clarissimus noster Episcopus
 Dr. Krogius in Januario. rebus ad votum
 ibi peractis coeli favore et pulchra ele-
 mentis Regis nobis redit incolumis
 & factus sequenti anno 1704. 9. martii.

hic subjungo verba Lactantii.
 ut victoria sine certamine constare
 non potest, sic nec virtus quidem ipsa
 sine hoste. noluit enim Deus hominem
 ad immortalem illam beatitudinem deli-
 cato itinere pervenire, dedit ei hostem.

vi ventorum oppressus misere undis
 suffocatur Dr. Christophorus Niese,
 nunc Pastor Nervensis cum quinque
 aliis in Febuario. vir natus et
 fragilis in vita, infelix in morte,
 quae tamen, ut sperare tuto licet,

ad felicem aeternae quietis portum tra,
tam animam transfudit. sacerdotio
proficiscitur. diuturnus loci Sacellaneus
Dn. Daniel Michaelis. 95.

in Dania apud peregrinos diem suum
obit nobilis et consultissimus Petrus
Oreyer, Provinciae iudex optimus, vulgo
Sanguand, vir à multis ob animi candi-
dem, humanitatem, equitatem et affa-
bilitatem summe dilectus, de aliis ejus
honestis gradibus vid. pag. 6.

De nobilissimo Successore filio lege
plura ibidem.

in patria alter filius Petrus Oreyer,
quondam studiosus, jam magister via-
rum constitutus, conjugali copula
iungitur nobilissimo virgini filiae fere
universitatis Brigantiae Schultze in Schön-
Del, sed aheu grave conjugium in atrom-
bilem convertit infelix puerperium,
quod matrem cum foetu non procreato
misere amantissimo surripuit marito,

96.

qui ad suporem usque acerbissima su,
& vera defect indefinenter. sic est.

è gravi thalamo fit acerbus tumulus
et nuptia latissimo vertuntur in histis
simas exegriat. O! Deg in caelis melio,
.ka.

die 20. Apris feliciter ab ingrato mundo
ad quietas sedes ambulat Olaus Ham,
mer, templorum scriba vulgo *Thiffelskrif*,
nus, postquam antea paucis annis officii
suum cesseret Martino Wiim.

in martio etiam desinit esse nobilis Hög,
Demand, Nordlandia Praefes regius, Kar-
nia, paucis caput, aliis prudens politi,
cui, sequitur Capitaneus Split, in Ita-
lione breviter manens, è vita disce,
Deus in Januario sequentis anni.

nobilem locum occupat Guldiosus Ore,
annis Severini Schelderus, cui Deus
gratiam et vitam diuturniorem con-
cedat!

annus aestuosus nonnullis gratus, aliis
noxius, annis tamen conservati à fame.

versus à docto calamo in statum Europe 97.
hujus anni pactos in gratiam lectoris ad-
pono.

Danui amore suus, alios sed Suedus in armis
vincit, Saxo perit, Sarmata cuius erit?
Zaar currit, procurat opes Caesar, caput
urbes

Gallus, conservat Belga, Britanice tuos,
Hispanis dormit, Lusitania magna mi,
natur.

ni pereant, cadat dum Carolinus iter,
Bavarus infant, Lovoi cadit, horret in
armis
Prussia, at in medio marke rebellis orat.

in maternam nostram linguam à me
translata sonant.

mit küniglichem glaube Tonger veld
sui in dinsthater vinder,
emdenne Ommerges Carol suet mit waaben.
kandut vinder,

den Lajer ut in om en Gals, soo stae in
Polen uijc.
kijst Zaar in staans, men Keijseren

midlær Spriguer de Winge;
 Franskomanden Lagne Holm ind,
 Holland og England skulde
 at sold grundjur, Fred og Land
 formant val i kuffe;
 men Spanien og Portugal
 fæst taler,
 faar ik vi fæd, imidlertid Kong Carol
 Augustus fæst,
 Gaal hafende den Beyar og, Sorvien og
 i Waaden,
 og Pruzzen i fæd skiftning fæst,
 Rebellerne fuln waer.

Anno 1704.

Annus notabilis et famosus adventu Reg
 serenissimi et potentissimi Frederici 2^{ti}
 ti, qui Bergis Norrojam die 26. Julii
 venit comitatu splendido et regio, exi
 pibus splendido a Generali niend. Wibe
 cupus lecto et mensa ad diem 5. Augusti
 clementer apud est, per Guldaliam Chro

aniam repetit.

99.

à Junius quodam Minifero in itinere nava,
te sequentis versus offerantur Regi:

Laxa carities, tu mundi in vertice tellus
orbis qua merito videris esse caput.

præca Deum sedes, qui fugis in æthera
celsis

cautibus et septem Vesta Trione parces.

Salve teque tuo memorem testare monarcha
Arctoum genti sedus adesse tuo,

aspicient Porcia venienti numina Regi,

et sancant votis Pontus et aura meid.

à me in vernaculam translata

Hungarum Thugru tu uobant, paa Wandrus
Galdus,

ac Wandrus Gofrud top man bellique sig lac.
ihp.

tu gamba Wandrus Bon, sau ay mod finbra
figur

und Elliquor diin rank King. Tharmus forin
liquor,

son lighdly du us, forquid det inque,
cunde,

at Nordens Juvel. Hver selv sig in man

Skud Nordens Konger ^{opviede,} ^{fuld naade.} ^{lyk hellige.}

led Selskab, Hvijs og alle Sam dybtlyst forviede
 altsid vortis Danicos totum iter a principis
 ad finem narrantes hic notare non dubitavit
 simplici pena a me compositis.

utroque ut du loy me alle Jax og Jindus
 he regne Sjundom, du Sindus actis mindus
 at mand du hender paa, og paa det jingum

det Jaxit lute land, og give, at Sind lare.

in Juvel. Sjundom, in Konglig and og nige
 Jax Jindus forviede he Konger lade mig
 og give i Jax Noed og Souveraine Jaand,
 du Sjundom god us, det god Konger Land,
 Jax in us mandum Jax, det Jaxus Jaxum

og for Jax matris Spis jendijuligt unskedus
 og oute, at det maan Skompris i Jaxus Land
 i Sjixt Skompris gnaad, i Loek, og i Jax.

Min sin apphulod, det sit land og rige
 me ligesvarende sin og profen, bringer mig.
 Lave lof og atvare os at sinde landets ord,
 som fornu mit alt god og bringe al Havnast.
 som Gombymaal og still, alle skiftings skæbte,
 in fulstørre me ligesv, og smad som Landets skæbte,
 at Land Land vade had saa Landets mangland
 og sige alt saa god, som sin Landets skæbte.
 Land derfor bringer og saa kildenske med
 som følge ligesv nord, som skied og viden
 som følge Gjedenske, som ligesv Admiral,
 pietmanstak Wedel og os med i Angestak,
 Vice-Hatfoden, som af Gabelt Haver vinder,
 to Gombymaal af skiftet i Dindem sig indfiden,
 som Gof-marschallen Khan med kenth Gof-
 unvade,
 at os og sa med i det Angest- vade.
 Vide og Lette kint som Secretener forsin
 med Gombymaal Eicksted i Angest sig og forsin,

Dretler General und Tammgenetka brand
 Kicino, Nofit, Lonsberg tie Kungu-Wij sy nuu
 fur nar og fregu nuur af Raad og Hader fog
 und Landgeli og Dyk und Kungu. folk og fog
 faa alt nar Konguligt og i fieddomigt maad
 alt fiedt af magykt i me tillafnad maad
 fra fjelland Raafu gaans tie Konger Lonus.
 Kied,
 giubud und Woin og Wied nar Kongur flaad
 fues,
 faa Kongur tom und fyt tie Konger Klyffid
 Strand,
 at fan foyt Jumi glad i Fridrichs fad nou
 lande,
 og magykt faa gefvied tie Christiani Kad,
 thu fytfvied dits thu foux togu und foun glad
 thu vilufth rufte und flact og fuyt fregu
 med lacht fideu foun fra Koi og bygind Stolgu
 foun Lonus og lach Kad faan und foun en fytid
 ord,
 lod Raafun ligu faan tie Bergus Rijn foun
 foub,
 forbed thu fage faa, gyt faa tie Traud hened
 foun,

103.
Hvor han først indtog af Dannevirke og

der først og højst var i Juli maanedes tid,
i Theden tid indkom vor Konge med og tid.

af naade han tog ind til Hertog Niels Knud,
en Lieutenant General, som Kong og Kong led sig
for Konge og hans mod ind i Kongens tid,
Hvor han og vel forvandt med sin sig tid
tid.

Han tog i Augusten først Kongen og Kongen,
den Land og Landhold som Kongens Kongen
Kongen.

Kongen, Landets Kongen, med Kongens
Kongen.

Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
Kongen.

Da alting var Kongen og god Kongen Kongen,
den Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
Kongen.

den Kongen Kongen og, saa Kongen Kongen Kongen
Kongen.

i Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
Kongen.

Birchager i Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
ind i Kongen Kongen Kongen Kongen Kongen
Kongen.

og lagur þær Landþing hið Opald þessum
 hið aftan þessum þing, og lagur harkonan.
 Augusti þessum lag hið Opald. fínd þam þi
 þær Jarðind þessum þam, hið Tofte aftan þessum,
 þær fíndu þessum þessum at þessum þessum
 inuðum þessum at þessum þessum þessum,
 þessum þessum at þessum þessum on þessum þessum.
 i alla mánna þessum þessum at þessum þessum,
 og þessum þessum þessum þessum at þessum þessum
 þessum þessum þessum at þessum þessum þessum,
 og, at þessum aldrig þessum þessum þessum og þessum
 þessum þessum þessum þessum, þessum þessum þessum þessum
 in þessum þessum þessum þessum þessum þessum,
 þessum þessum þessum þessum, og þessum þessum i þessum
 þessum þessum þessum þessum hið Elþessum og þessum.
 þessum þessum þessum þessum þessum þessum og þessum
 hið Elþessum þessum þessum i þessum þessum þessum,
 þessum þessum þessum þessum þessum þessum þessum
 þessum,

Gud far som firtie lutt, Gud som framdrives
 naar som fra Norge. ^{skikke} Haud gaa Solgum blea
 haddiff Augusti dag som Kongen som attraars,
 fra Christiania tie hofmyndigheten gaars.
 der haddiff som om bord, der haddiff som som
 der maade samt der tie Norge bleit fund
 som saar Kongen som fra ^{skikke} Nijogsinnet afdet,
 som lothlig og fact som som som Solgum
 at som tie Fridrichsborg aflaget ^{skikke} Nijogsinnet
 Nijogsinnet Septembri dag, som maade sig skikke
 at de som Kongen som i ^{skikke} Nijogsinnet staaet,
 der haddiff maade som giorde tie ^{skikke} Nijogsinnet
 som maade som tie Gud, som lod som Kongen
 som som som Solgum dag i som maade
 tack! tack! i! ^{skikke} Nijogsinnet, som Kongen
 skikke mel.

106. Guds baade Bøle og Skied for nok for
saa fæd,
ja Kongen glæder sig i Guds, sin Lønns for
at han i Westlands floer, i Dindsted og god fæd
sæt sin fæds naar han, og alt i gjedens stand,
han holder for sin gud, og siges glad hans fæd
ja saa vi give gud med Kongen von og alle,
og med sin lakk. Rigt med for hans Lønns fæd,
for naade sig behad og hold, hede saa.
at gud formæder nie med Kongen gaar og staa
Lans fædgang siges gud, hans udgang ligemaad
han følger han saa fæd med naade med al Waade
sig velt saa al Kong, sin Westland saa fæd hede,
sin Kongen stædt gud! saa al velt hede.
han saa sin Landst fæd med fæd, hede og Kongen
med alle hede hede og alt, hede up hans egen fæd,
gud han nu og naar sin hede fæd hede hede
at han han velt hede hede sin velt hede
gud fæd hans fæd hede hede sin velt hede
vilt up hede Landst, han up i Kongen hede
" hede,

Saepe ut videretur summa mod. fabelli et arund.
i. Finguntur mysteriosus mod. finta. h. h. h. h. h.

107.

Eodem tempore visi sunt imperium ecclesi-
thaleri, ab uno latere effigiem Regis Frederici
4^{ti}, ab altero Leonis norvegici representans
cum Danica hac inscriptione:

Mod. Trofkal. Tapperhed og hvad der givtes are,
Den heele Verden kand blandt norske Klipper love.
nimit. Eraste et folide de tali principum ad,
venta ad distat suas regiones nunti supersti,
trosi judicant, inter quos merito censetur
Vallus Franciscus Bettratha in libro 1. De utra,
que fortuna sic scribitur Dialogo 116. Secum
simul notum rerum variis, mutationes urbium,
naxiat novitates, famem, pestem, bella, discordias,
hoc vel universa vel singula moderis cum prin,
cipibus venire sunt solita. cum presentem
principem videris, scito te inhaustum reipublica
siquid aspicere, vel memoriam ipse tuam vel
parentes interroga, tuoque avos et proavos, ita
esse reperies, ut dico, idque tu filius et repon-
tibus annuncia, ut ipsi quoque adventum

108. Principis facti spectent. sed Criticus heic, hic
non bene distinguit inter principes tyrannos,
impios, sanguinolentos et bonis subditorum
inhiantes, et inter principes pios, probos, pla-
cidos et justos, omni via et modo comoda sub-
ditorum promoventes et ampliandos, malis ma-
la ubique comitantur, bonis vero bona curula-
tim sequuntur. aestuans et lucidus sol ubi
oritur et procedit, hominibus gaudium et ferre
focunditatem affert, nocturna vero et frigida
luna, ortu et progressu suo plus horrore quam
calore relinquit, sic pii et boni principes transi-
tu suo regionibus et subditis cuncta bona et fe-
licitia tribuunt, mali et impii contra cuncta
infausta et infelicia. Rex stabilit regionem
(intellige piam) avarus vero destruit eam. Prov. 21.
bonus stabilit, dum cuncta prospicit, ventilet
in oculis, sicut omne malum. Prov. 20. 8. vel ut
nihil fiat et accidat, et quod factum est, in-
fectum fieri queat et occidat. Sic quoso
quam eximia bona, qualesque proficua po-
pulo felicitate pium Rex Josaphat regno
et regionibus judaice attulit, obiens per

populum à Bersaba usque ad montana Ephra. 109.

inimici devoti erant ad Jehoram Deum majorum
ipsorum 2. Chronie. 19, 4. ut postea in pace et
otium rerum abundantia degerent vitam
hilarem et felicem longo tempore. vide 1. Sam.
7, 16. quid in hac re proficit Samuel.

iniqui et iniusti subditi sapiunt culpam malorum
suorum in iustum et agrum principem diri-
vant, quam tamen verius et aequius in propri-
am iniquitatem et nequitiam derivarent.

malis mutationi coeli et conjunctioni plane,
starum magnas et copiosas imo pestiferas
generant mutationes in regni terreni,
quae nullo modo vel causa principi adscribi
vel potesse vel debet.

Terrii hactenus comodati Doctissimi viri
ad coelestia avocantur, imperataque ab om-
nibus munerum laborumque molestiis
demissione clausulam vitae imposuerunt
primus in octobr. clarissimus et Doctissi-
mus Johannes Mentzeri, Pastor Saugvigenfis
et Propositus Nordmörensis.

Secundus in Julio clarissimus Mag. Petrus

Hoffius Pastor Texvigenfis.

tertius venerandus Senior Dr. Johannes
Preyer Pastor Acheriensis et dignissimus
Propositus Romdalenfis 87. annis natus.

omnes viri honesti, qui cum dignitate et ve-
ritate res suas egerant fidelissime. pri-
mus in Pastoratu habuit successorem virum
honestum Dr. Christianum Rothplet antea
evangelii Coniunctorum in Froen in Diocesi
Christianis, in Propositura vero Dr. Arun-
dum Barthou, Pastorem doctum in Zuer-
nest. secundus Dr. Petrus Sunpland, vice-
Pastorem Strindensium. tertius in Pastoratu
Dr. Alexandrum Borch affinem et antea
patris consensu pastorali dignitate ornatum
in Propositura autem Dr. Andream Lem,
Pastorem Grotkensium. sic unus alteri cedit
utque dum omnes distadimus.

in Novembri ordinantur Candidati Andre-
as Roth vice-Pastor Strindensium et Ger-
hardus Munnus Coniunctor Sundalenfis
item Petrus Kruberg, Coniunctor Schogren-
fis.

circa idem tempus constituitur An. Christi. 1111.
Omnis Bloch, Pastor Selboensis, Propositus
indharrensis loco clarissimi mag. Raphael,
lib. Ludici, dignissimi Krognensis Pastoris,
qui et ob senium et senii gravissimos mor-
bos se et Pastoratu et Propositura honeste
abdicavit. vir vultu et viti tranquillū, sa-
lorum tenax, destitutus corporis viribus
vigore animi se sustinet, pius expectans
solamen israelis, quod deus clementer ei
iusto tempore concedat et largiatur!

Dies VI. octobris spectaculum non modo
hominibus sed undis ipsi et liboribus luctus.
sum praebeuit. Nobilia Nordlandiam na-
vigant nobilitas Ouenus Schelderupius et
An. Reinhold Tonderus, unus Praefue Nord-
landia, alter hereditarius nobilitas Praedii
Dijnes in Alstehow et desponsatus nobi-
lissimi et clarissimi Episcopi Dats. Kro-
gii filia, pudicissima et castissima Vir-
gini Sophia Amalia. ambo propi-

locum instituti itineris et quasi in portu
 navigantis, vi infelicissimae Sulpitius cum
 sua exortitur et vixi hi praestantissimae cum
 omnibus presentibus rabido Neptuno offeruntur,
 consilio et benignitate divina fit,
 ut cymba inferiora insidens nobilitas Schell
 cum quinque aliis salvantur, et quasi ex
 ortu revocantur, infelix vero Tander tali
 occasu indignissimae cum quinque aliis sup
 praentur undis infelicissimae et sic irato
 Neptuno praeda fiunt magno suorum et
 omnium bonorum luctu et deserens; ju
 venis etenim erat magno spei, rara pietatis,
 castitatis, humanitatis et probitatis
 exemplar. ex sanguine corpus aetheris pelagi
 tenebris mandatur. tam gravem et miserabilem,
 tam horribilem et repentinum casum
 sum non solum hominibus, sed et multa templa
 et templa lugent. atque quotumque a
 binis, praesto est mors et cervicibus im
 minet, improvidos fecit, et dum longin
 qua fingitur, in foribus est. veri dixit

Petrarcha: navi iter agentibus nec sentis, 113.
entibus qui vehuntur, solum nec cogitantibus
sinit adesse, igitur

Quid veniens tantum gaudet juvenilibus annis,
cum fugiat volucris lata juventa pede.

Annum fertilitate & sterilitate mixtum habu-
imus, nonnullis ubertatem, aliis mediocritatem,
multis nihil profert terra pluvius et ser-
gore impedita.

Qua supra de tristi et lamentabili infelicitate
Toscani exitu retulimus, acerbiora et detestabili-
ora postea nobis obveniunt. frigidum et nivum
cadaver ad maris litus a perditissimo et detesta-
bili nequam inventum spoliatur, et lapide
collo appenso altius submergitur. sic hic sub-
mersus profunde quiescit ad diem expectationis,
atque ferum animal, immitis homo vel bestia
trudulentioribus crudelioribus non parcens misero
corpore, quod dura fata non peperere, et
vivisco defuncto honestam sepulturam, quam
caeli clementia illi concedere videbatur,
sed premium facti iniquissimo dignum re-
tulit ipsi caeli iustitia per probum ma-

gestatum. Dum à carnifice virgo caditur,
et candenti ferro in notam sceleris atque in
facie signatur. o tempora. o homines. et mores.

Anno 1705.

hobilis Johanneſ Nobel conſtituitur Praeſi-
d. Praeſid. v. Amptmanſ Norwigenſis, Tromſda.
lenſis et Sigmundenſis, vir ob ſingularem juſ-
titudinem et politica ſcientiam notus, ante
Bergraed.

Ordinatione regia Populi Norwegiae Clerus ad re-
ſtaurandorum Temporum expenſarum Praeſid.
ſumptum contulit 7500 thaleros, quae ſumma
ab Episcopis Diviſa inter Cleros. Nidroſienſis
Clerus contulit 560. Joachimicoſ, ex qua
ſumma meum fuit, continget, Decem thaleris.

in majo in viris eſſe deſierunt clarissimi
et honeſti viri Mag. Erarnus Proſperus Paſtor
Hitterienſis et Propoſitus Toſenſis, repentina
morte correptus, item On. Petrus Reſenius
Paſtor Overhaedenſis et Propoſitus Nund-
lenſis, ambo viri docti et externi officii
partibus deſuncti; nihil jam ſentunt eorum

gra vitam humanam inquietant, evaserunt
annet annuat, et in illud, quod antea p[ro]p[ri]o
desideriis occupaverant, jam plena possessione
admitti sunt gaudium. Pastorebus prioris re-
gia clementia confertur vice. Pastori Hennen,
suum Dn. Andrea Bull, Propositura vero mag.
Johanni Lyon, Pastori Grolandensi. alterius
Dn. Olao Scavenio, ni fallor, alibi antea Sa-
cellaneo, Propositura autem --

115.

mag. Thomas Scheen vice. Pastor Verdalsensis
stationem suam relinquenti Harniam abire
acceptabilioris anhelanti conditionem, sed spe
vana frustratus multo tenuioris accepit, quam
reliquit; rediens vero Harnia magnam molesti-
am creat Successori Dn. Thoma Collins, ut
coactus fuerit a Regis clementia discessum
ejus sollicitare, ut tranquillus et tutus in
officiis ageret, quod et factum est, et prior
iustus est Regis se conferre partibus con-
creditis in verdal satisfacturus. Sic se,
quasi sapiendo detipimus. Sineca dicit se
cauda destitutam esse, et Apinud, quod cor-
nibus destitutus est, sed multo justioris
causam dolendi habet Talpa, quod oculis

ut Piller
Bull

Ulland v. l. c.
Land. Bull.

capereat. qui vel semel oculos aperire vult,
animadvertet, quo alius ambitione evectus,
eo graviori lapsu seipsum subijit. non enim,
sicut sua forte in cera infelicitatem in-
cidit, quæcum lateri duritiem invideret
quam de igne consequi videbat, abiecit et se
in flammam, futurum sperans, ut et ipsa in-
durefceret; sed contra accidit, celeriter ut
diffunderet, et liquefacta ab igne consumeretur
Salmuth lib. A. pag. 609.

Antistes curia Nidrosiensis vulgò Prosi.
"deus nobilit' Albertus Angel' tristi et in-
"fanabili gangrana pedibus correptus, et ad
"superiora serpente occubuit 15. Septemb. Dico-
"simoni de statu religionis ejus in vita judica-
"tus à multis, sed verum se esse Christianum
"ingenuè ultima confessione plena piis adhor-
"tationibus et precibus abertim testatus
"est singulis et universis. sequenti 5. Octob.
"magna pompa reperti effectus sumus, no-
"numentaque probe exstructo in templo ca-
"thedralli inferitur cum eleganti et doctæ
"clarissime et doctissimi Patris mag.
"Bonifacii parentatione. Vir Consul,

117.
titulimus et pro officio magnanimus & sub-
tilis, reparatione et restitutione exacta
curia Niropiensis magnam sibi conciliavit
diligentia et prudentia laudem. a clementia
regis etiam titulo Cantellie. et Berg. hede or.
natus vixit, et sic omni honore et prosperitate
abunde donatus, tandem ferè media etate an-
nibus felicitatibus mundanis extremam dixit
Vale sic comprobans veros esse veros:

nihil hic orbis quod perennet, possidet:
humana cuncta fumus, umbra, vanitas,
et fœva imago, et verbo ut absolvam, nihil.

ad honore hæc fastigium recuperaturus
designatur Consul senior Niropiensis nobilissimus
et prudentissimus Thordus Opdalinus tri-
genta quatuor annis Consul, episcopus locum
occupat Studiosus Bergensis Erasmus
Lindgaard.

Nicolaud meyer, quondam Russicorum Prae-
fectus in Skodak, Comitatus bellicus
constituitur, sed morte preventus Harnia
obit. Jacobus Heroldus spartam relictam
obtinet 1706. in Septembri.

Gloriosissimus & celsissimus Princeps

118. Danica, Princeps Wilhelmus aetatis an,
no 18. & octo mensium conspectui humano se
subduxit sanguinem fulgidissimum domus re,
gie lumen, cujus fames incomparabilis rap.
tibus splendor nitidissime in aera collata.
bit sempiternum. dies disiectus erat 73. No.
rembris atro carbone notandus. in Regia co.
lesti superunqve consortio coronam vita glo.
riisque adeptus, stolis candidis amictus pel.
manque manibus gestans triumphum Ducis
aeternum duraturum. Campana in toto nocte
regno à meridie ad horam primam quatuor.
decim dies pulsantur, nullunqve instrumen.
tum musicum tangitur intra vel extra
templum.

sic igitur venerande jaces proatibus aro
pernanti, sic flos sic venerande jaces.
nec tua te nobis valuit servare juventa:
nec tua te pietas: nec memoranda virtus:
heu! heu! nimis expectat inexorabile fati
judicium! nulli nos remota venit.
illa rapit servos, Dominos rapit illa superbi,
illa bonis juvenes exiit, illa senes.
sic fuit in factis, et nos ubi nosera manebunt

fata, omnes illam cogimus ire viam.
 ora regunt annos Larocynis juvenisque senesque,
 se repetit voluit tota cetera fuit.
 hoc pietas, hoc fama vivens hoc splendida virtus
 hoc animi dotes promerere sui.

dic age, dic barbaram tibi quis succenderit ignem,
 hunc avida ut raperes, Paria severa manu:
 cur tua, cur actis adeo esse inimica potestas.
 qua fuit injusta causa maligna necis?
 cur perimis, sua quem virtus ad fessera tol.

lit,
 Vilhelmum, patria spemque deinde sua,
 heu! quis non timeat mortem tetricamque tuam,
 , cenque
 parcere si tantis, si negat illa viris.

non vilem animam rapit aut ignobile vulgus
 praecipua Heroum pectora sternit humis,
 hic dignus longos traheret qui Nestoris
 annos
 viveret et Phyllis secula longa senis.
 ille tamen nitido divino lucis amictu
 illustri superat lumen o! munda tuum.
 spiritus in coelis a carnis mole solutus
 virtutisque Dei justitiamque canit.

infaustus et periculofus annus, qui non ni-
 rosam ad famem, morbos et bellum aperuisse
 videtur jamum, famem multi tolerant miseri,
 morbos timent incola et bellum expectantur
 cuncti. quae omnia cum aliis malis à nobis
 avertat clementer misericordia Dei propter
 sancti Salvatoris meritum Jesu Christi, ut
 ab omni timore liberati tibi omnipotentis.
 sanctae Trinitati excelsum et laetum canamus
 Halleluja: atq; benigne Jesu exaudi me hu-
 milis ad te clamantem, sit protectio mea
 perpetua o omnipotens Deus et majestas in-
 finita! Amen.

aetheri curati Pector mea suscipe vota
 et placidus pronâ, quae loquor, aures trahere.

Claudio cum lamentatione intima et dolore,
 se deplorans temporis statum.

O! sancte Deus in qua nos miseris delin-
 quentes reservasti tempora. miserrimus
 et tristis rerum ubique status, anxius et
 laboriosus agimus dies, pestiferis curis ob-
 noxiis, praesenti torquemur, proteritis et
 futuro angimur, nullum tam securam aut

tam letum mane vidimus, ut non ante cre. 171.
"pupulum sollicitudo moroque ferripiat. in,
"numerabilitud tondimus malis, perpetuum cum
illis bellum gerimus truentum, pila in modum
hui illucque factamus inter perpetuos aninie
fentus, ut specie rerum formidolosa affime
turbemur, lucida fivora omnia moesta te,
"sunt nubes. miseria profunda, moris per.
diti et perversi divinis oraculis et humana
humanitati contrariantibus introducti sunt,
ut qui certis rationibus ad probam illam et
antiquam consuetudinem voluerit reducere
illos, laborem ille non minus ridiculum quam
vanam suscipere affirmabitur. ex libitu quic.
quid licitum facit. atq. quanta oblivio dei,
quicquid ad sumam pietatem pervenisse sent,
te credit, quod non habent, anticipant, quod
habere potuissent, negligunt, sibi ipsi con.
fisi corrupti rerum suarum et imbecilli,
"satum arbitri, non videntur quantum va.
"cui in animo sit, nec quantum vitia oc.
"cupent. non recordantur quoties in vita
cespitaverint, aberraverint, quot pudenda,

quos dolenda, quos precitenda commiserint,
à via iustitiae retrahunt pedem et more
iniquorum ambulant.

Religio vero supra Christi nomen supraque pe-
ccati firmissimam fundata abnegatur, supersti-
tiosis vana et devota, opinionibus sonatica, et
vixit crasse, quibus est iter ad Barathrum
et mortem aeternam recipiuntur, imò ex orco
revocantur, voluptatibus foedissimis Domino
animarum nosstrarum, quae nos inmodabile
laqueo vincit tenet, effloruit pietas,
crevit iniquitas, exspiravit castitas, ho-
nesta quiescunt sopita, inhonesta late
virescunt virida, fraudi in pactis, furiis in
actis, nulla majorum reverentia, abjecta
obediencia, regere volunt omnes, regi nul-
lus, docti errant invicem, magna ingenia
magnum inibiis malorum nosstrarum,
magni errores à magnis istis ingenis pro-
deunt peccati in multis, patre delectant,
abunde torquent, indocti errant et de-
viant quarentes viam in devotioe Doc-
torum.

173.
conjugia turbida perplexa et inquietata,
in medio portu frementia tonitrua, turbi,
rei protelloque horribilissima tenent. et
normia vitia apud multos quasi in possessio-
nem venerunt. atq[ue] quam multi speciem paci-
fici agni pra se ferentes ipso facto lupi sunt
rapaces et vel illis peiores, qui habentur pe-
simi, eorumque vitia et si vacua enormia, ta-
men sua se coloratam et speciosam quandam
habent excusationem et sic lacturam suam
oleo sanctitatis condunt subtiliter, sicque
succum granatorum pro vino nobis propi-
nant.

officia remissa, fraudulenta, iniusta et avara,
vigiles summi et alacres in officio, ut ad
aliorum vel subditorum damna sic ad pro-
pria comoda plus nobismet ipsis in omni
actione tribuentes quam aliis. officia ju-
stis et aequitatis officina iniustitia
et iniquitatis facta sunt, ubi spiraret for-
tissime lex, ibi misere expirat. non summi
in officio, deus et proximus extra officium,
nam majori vigilantia, cura et intentione

Quæsimus in officio nosmetipsos, nostrum
 honorem et proventum quam deum ejusque
 honorem, proximi salutem et bonum, ut in
 nos aptissime quadraret apostolicum illud
 Philip. 2. 21. Omnes, quæ sua ipsorum sunt,
 quarant, non quæ Christi.

ingenia intenduntur ad odia et simulta,
 sed, pectora felle vivunt, qui alium radici-
 bus evellere potest, sibi ipsi altiores ad in-
 crementum posuisse videtur radices. inha-
 besimus aliorum felicitatem videntes, et
 successus, nostrorum hæc contenti successi-
 bus, quocirca aliis sua detrachere et ali-
 enis incommodis nostra comoda augere in-
 defessi conamur, aliorum spoliis noseras fa-
 cultates, copias, opes augere allaborantes
 continue, ut propriæ commodi causa alte-
 ris noceamus, quod magis contra naturam
 est quam mori ipsa et cætera omnia, quæ
 possunt aut corpori accidere aut rebus ex-
 ternis. hinc detestanda jurgia, pernicio-
 se contentiones, immortalia odia, quibus
 Christiana et humana caritas funditur

frigeſcit, religio torpeſcit et conſcientia 175.
ut nebula evaneſcit.

Dicere et ſcribere perhorreſco, horrenda enot.
"mitatis et deteſtanda vitia, quae incuria
ſuperiorum et malitia inferiorum tractu tem-
poris in eccleſiam Chriſti irrepeſerunt, imo in
iſtis docentium ſubſellis ſedem et habitaculum
fixerunt, et inter haec principaliffimum vitium
diabolicum ſuperbia, ſupra modum expoſum et na-
tura inimicum, cuius proprium eſt humilitas. hoc
vitio corrupti nonnulli Clerici (bonis et devotis
exceptis) in ſocietatibus in actioribus ſellis ſe
dere et primum locum more Phariſaeorum ac-
cupare addeſtant portas ingrediendo et menſa
accumbendo alios praevenire properant, ac na-
le eſt habet, ſi quis piam alius ineptam
hanc inſorum praeminentiam occupet, quavis
in horum pectoribus plus venti quam viduitis
regnare credamus. hi vel ſexcentis aliis ſe pro-
valere exiſſimant uti ſolaci quodam pro ali-
is jubare ſe circumſuſos credunt, ideo alios
ſanguinem lunulas infra ſe poſitas longiſſime

Despicunt superbi, sed dum ipsi pro se om-
 nes contemnunt, ab omnibus aliis in pretio ha-
 beri cupiunt et sibi thuris suffitum sicut con-
 fecratis altaribus fieri desiderant, et ut su-
 perbis suis animis laxiorem et latius aper-
 tant viam, ad gradus anhelant honorum, honorum
 et gloriam sitientis tanquam sitibundi ad ri-
 velos et fontes graduum devolant, plus proli-
 nomini quam rei tribuentes et sic dissimulatores
 humillimis Christis facti, namque hae prerogative
 mores induunt pro statu superbas, ridiculis co-
 rum conatibus aptissimos, alii de semetipsis
 et submissis de aliis sentientes, ut recte vi-
 dentur presentem honorem pristinos eorum mores
 mutasse in pejus, fontem exsurgunt novi isti
 Catones, ipse obtutu aena spirant, contentum
 et pauca respondent, his moribus nil aliud ta-
 men efficiunt, nisi ut superbi reputentur
 et inhumani, ut ipsi etiam superbis odio sunt.
 1. Cor. 4. 6. ne aliud pro alio inflexione aduersus
 alium.
 1. Cor. 5. 18. si quis sibi videtur esse sapiens inder

vos in hoc seculo, stultus fiat, et fiat sapiens. 177.

Franciscus Bebartha:

Evam pulchrum ducis, si dixeris esse magister.

Sola magisterii nomina Christus habet.

sed multi leviter huiusmodi flumina huc

de sepe elato pectore magna ferunt.

Quid de intestinis dicit, detestabilibus contentio.

nibus et scandalizantibus vixit dicemus.

1 Cor. 5. 5. Jacobi 3. 16. 1 Cor. 11. 16.

pari quasi ex professo cum omnibus volunt con-
gredi, esse nulla sit legitima digladiandi causa,
et si in sui similes incidunt, ad capitaliaurgia
facile deveniunt contra equitatem et omne jus
nitentis solidi, et semel fit actum discordium
invicem non sine unius partis vel fame vel
dignitatis vel rei occasu occidit, sine lite
est illis sine vita vivere; libem itaque mo-
vere illis tam proprium et familiare est,
et proprium est paroni eandem in gyrum
agere, et si illis ablata fuerit litigandi mate-
ria, nihil quod ulterius auferretur illis re-
liquum foret. sopitam scintillam turbido
scatu effluent, depositum cadaver cum vorati

agula effodiunt, ex crina cordam, ex musta
 Elephantem facientis, ac licet victoriam tandem
 reportent cum deditore et damno alterius partem
 honesti et cordati tamen omnibus boni candoris
 dubium relinquunt, interdum etiam in pulverem
 effeant et oculos opplent, et sic ipsi turbati et
 exarati, cum alium turbare et exarare fatage,
 vult, e lupis discedunt, viri, quod ipsi vomunt
 infelicissimi ebibentes, leporem, quem maxime
 non tollentis, sed confusi alteri relinquentes.

Quanto de vivendi modis et mediis contentiones
 invicem et altercationes, hic omnia alter sepe
 nil, par labor et pluraquam impar merces.

quicquid offertur Communiſtro inferiori, sibi ab
 latum clamat Pastor superior, et tanquam un-
 ventum deperditum incusat, more itaque
 Sabanico mercedem laboriosissimi Jacobi om-
 ni conatu minuere fatagit. certo quasi per
 frastus inferioris crescere suum fore minui,
 et sic videns Communiſtro successum conta-
 bescit, pectus felle vivet, et lingua veneni
 suffunditur, et ut comoda ejus exurgere no-
 patitur, sic nec laudet: mores vite carpit

129.
doctrinam minuit, ut totus prostratus et in-
minutus cadat. hinc acerbissime inferiorum
grasela et lamentationes supra evanitionem, in-
solentiam et superbiam superiorum cum acer-
rimo odio, ut famam illorum denigrare non e-
rubescant, infirmitates illorum propagare non
non solum asidue conantur, sed quod peius est,
familiam & statum funditus evertere et de-
lece, quantum in illis est, falsis accusationi-
bus pravisque eximinationibus et subtilissi-
mis figmentis indefinenter fatigant. alii
loca mutant & abibi evolvant comodiorem gra-
vitantes nidum, haud abfimiles mulieribus,
quae secundo se jingunt matrimonio, quod spe-
rent se aut à malo ad bonum, aut à bono
ad melius ituros.

Doctores multi reverendi sunt, non sem-
per in causa sunt, ut sic moveantur et tur-
bentur inferioris, sibi metipsis sapienter molesti,
cum creant et infortunium, metam & seorum
vocationis et officii partes excedentes, lon-
gius, quam par est, procedere volentes, cu-
piunt praeter se, ubi subsistere debent, manus in,

iustas ad destinata pastoralia inconfiscati
 extendunt, quo fit, ut manus non modo retrahat
 sed et faucibus retrahant turbati, non affimiles
 cupido cari natanti, qui carnis umbra avido
 et hiante ore accepta ipsam perdit carnem,
 morient leporem, quem tamen non capiunt miser
 acti quam turbidum & tumultuosum, cupido
 damnosu lucri ecclesiasticum reddit statum, nil
 sapit, quod lucrum non sapit, ausus hoc foris
 imbre rigari, rogatis multos in officio celso et
 sancto periculisimum est, veri Tanbali, qui ut
 ille aquas, sic divitias, sibiunt et non acquisita
 quam acquirenda deputant, plare ignorantibus,
 quam difficile res et sanctitas conjungantur,
 nil Apollini cum niidia, morantur audire quo,
 velam apostolicam cum pudore et pavore, om,
 nes, qua sua ipsorum sunt, gravant, non quo
 Jesu Christi Phil. 7, 21. et merito Dema apud,
 merantur plus vanitati quam veritati tribu,
 entes. hinc mille artes discedendi exogitabo
 ut mille modis et mediis iniquis satisfaciunt
 cupiditatibus. nonnulli ad mercatorum exes,
 cendam promptiores et acatiores, quam ad ex.

131.
Celestia caeluram, ut rem agant et augeant, res
divinas & sacri officii partes minuunt et neg-
ligunt non considerantibus Publici muniti reser-
vatum appellandum est cum mala fama licentiam.

Crescunt in aera vana et mundana spes, aut
in anima delicia spiritualis et coelestis decessunt
pietasque efflorescit miserè. sed quid coelesti a-
nimo cum terrestribus purgamentis, qui virtutis
philosophantur, argentum atque aurum inter bona
non numerant, qui mollis bona dicunt, sed non
animis, ad necessitatem valent, ad abundantiam
potent. necessarius itaque contentus ad dam-
nosiora non properat sed legitime acciden-
tibus late quiescit. peiores his sunt, qui frau-
dibus et criminosis technis divitiarum aucupan-
tur, quibus ita inferorum capita sondant,
ut cum crinibus illis tenuis facultas etiam ab-
scindatur, manus, quae capiti imponitur ad ab-
solvendum, teste crumena inferibus ad ra-
piendum, ut plus lapidis egenti auferatur
quam offeratur. non tanto studio neque tot
laqueis venatores atque aucupes ferat aut
volucres captent, quot versuti hi homines

152. alios quoque simpliciores, quod si unquam
verum fuit, nostra aetate verisimum est. non
stantur digito fraudum magister, & ille per
videntior iudicatur, qui peritior est fallendi.

Cetera dicta inhonesta facimus vitia deo et
sanctis omnibus notissima, hostibusque ecclesiae
calumniam materiam uberrime praebentia.

O sancte Deus! innumerabilibus nostris ignota
scandalis, horrida serporum tuorum remitte delicta,
ne intres in iudicium cum servis tuis ini-
quis, flecte, quod est dextrum, sana, quod est
sinistrum, riga, quod est aridum, fac castam
pietate, pura doctrina et honesta vita cum
sobria conversatione decorentur tui ministri,
ut tibi in omnibus placeant et statutis tu-
is faciat benigni satisfaciant et eccle-
siae tuae caute et circumspicte in omni-
bus prospiciant, orationem meam plea-
ratus admite clementissime Deus, ut
deservitis adversitatibus et erroribus uni-
versis, serua tibi serviamus libertate,
ut sic divinis rebus et corpore sanulemur

et mente spiritus sancti gratia illumi,
nati.

135.

lustravit ocha vitam ne nilivis ^{Europam} ^{Aljire,}

neq; gregis afflicti Deleat ulla dies.

vive memor patti —

Quam tua conferit, quam fovit Dextera,
cura

fit tibi votivo vinea foeta mero.

tu tibi selectos ultro protege Dex.
tra

vixibus invictis, quos tuus auxit a.
mo.

perde tuncis acies, quas passim robore
vasto

histribus et javulis sternere cuncta vides.

surge, Patens rerum, stabiles hic fige pe,
nates.

fitque tibi constantis foederis arca comes.

huc properent pura velati Sindone nigra,

plenaque labibus gens sacra canket

10!

Ad Lectorem benignum & pla-
,cidum.

Viri humanissime Lector! simplici stylo
 & phrasi rursi hic de temporis cursu et statu
 annotavi, non pro acutioribus cerebri sed
 pro curiosis ingenii scripta sunt: non quod
 curiositatem spirent haec, sed quod eam ament
 et foveant. Curiosus circa tria versatur, pra-
 teritum, praesens et futurum. ex praeteritis pra-
 sentia ponderat et metitur: ex praesentibus fu-
 tura iudicat et colligit: mala praeterita facit,
 aut illius in praesentibus cautum, in futuris
 circumspectum et providum, casus praeteriti tra-
 li pedem illius in via securitatis figant, et faci-
 unt, ut caubior coetereis ambulet, ut tutior vi-
 rat: boni vero mentem illius movent et insti-
 gant, ut bonorum sequebatur mores et vias ad
 lucranda bonorum mercedem et premia. Cogni-
 scio vitiositatem rerum et statuum huma-
 narum incessantiam et fluxum humana feli-
 citatis et statum fallacemque hominum spem
 ipsi ante oculos sistit, ut singulorum vel alio-

135.
rum fortunam evolvunt propria fidem non ad.
hibeat, sed illas dispenticad umbras abigit, falsam.
que felicitatem in apertum protrahit, videtque
felicitates omnes esse vitreas, que cum maxime
splendant, franguntur, et fortunam ambigua pad-
fibus volubilis errare neque ullo loco certam et
fixam manere, sed modo latus modo acerbum vul-
tus sumere et tantum constantem esse in levita-
te sua secundum Luciani illud

- - foris interita vagatur,
festaque resorque videt et habent mortalia
casum.

Et Publ. Nemi

terris est fortuna, cito reposcit quod perdit.

Hic doctus fortunam reverenter habet, neque
tenet manibus & sic ejus omnium rerum secundis,
et dum illi sunt res secunde, maxime secum
meditatur, quo pacto adversam ceperunt, pe-
ridula et damna feret, quando ad ea facto
vocatur oculo.

Si e contra vitia vel vitulibus aliorum aqua pi-
aque mente ponderaverit cum utraque merce de
primis videt in laqueo, quo se vertat, aut ad dex-
tram vel sinistram et quod areat vel careat,

et sic facile, quod vel prodest vel nocet, eligit.
 Si iterum aliorum subitaneos violentos et hor-
 rorosos cognoverit discipulus in vita, habet quod
 timeat sedulo et semper, quod fidei dei invocatione
 avertat. si vero bonorum felices sanctos, plati-
 dos et pios observaverit vita exilis, in profecto
 est, quod devoti exibat, quod laeti expectet, quod
 pro consolatione in omni moerore sumat, ut sic
 purus debitor semper sit, qui nullum creatoris
 sui prompto observat, et non procul abesse sibi
 fugit mortem, quam semper novit vicinam, quia
 que novit abolvere vinculis et carcere relaxari
 radiis et officio.

præterea alia multa ad pium statum temporis
 observatorem redundant considerabiles, quæ me-
 lius curiose ejus animo continua observatione
 ingeruntur, quam longo calamo et amplo in-
 scribuntur stylo.

Quæ aliis, appendicis loco, tenui et simplici
 appenduntur scriptulo de tremendo temporis
 statu et abipso ejus enormitatis et veluti
 eo sine non fit, ut bonum & probum quæpiam,
 nam manu infelici venigraem, moris et vi,

137.
tam maledica lingua, carperem vel optiniam
spas famam deute theorias roderem vel statum
honestum inhonesto et maculato pallio deturparem;
absit à ministro Dei, ut octro percitus furiali
ore vomat vani diva et diabolica verena, multo
minus pennà consignet. venenosus epimoni acule,
is sanguinem bono alieni movere piaculum mihi
semper fuit et erit perpetuo. impiissimum est
et execratione dignissimum illius facti et dicti,
si bonum et innocuum aliquem insimulare, quod
tamen ut vel faceret vel diceret, nunquam mihi
in mentem venit; neque his lineolis mihi quid
attributum volo, quod arrogantia est, à gra alie,
nitissimum me semper profiteor fuisse, et mecum
profiterentur, qui meum cognitum habent ingenium
et mores.

Statum et miserabilem temporis dum deploro cur,
sem ex utroque, apostolicum et propheticum quod
perficitur. sic Jeremiai Cap. 30. v. 7. exultate dicentes
acta de die ista. Am. 5. 13. intelligens tempore illo
silebit, quum tempus mali erit. Hab. 3. 16. palpi-
tant labia mea, invadit putredo ossa mea, de,
nigra commoveor in loco meo, audiens quiescendum

138. esse mihi in die angustia. Phil: 5, 17. Dies ma-
li sunt. ubi non tam deplorant patemata sive
passiones temporis quam enormitates et peccata
temporis omne mali genus proquantia. omnia
veri tempora aequa bona sunt, quia creator tem-
porum aequus bonus semper est, sed nos temporibus
bonis male semper utimur: in hoc ut in aliis rebus
abusus. facit ut homines boni sint, et tempora bo-
na erunt: sic letitia vel tristitia temporum uno
in temporibus sed in nobis est. neque est, quod
malum eorum rerum speremus; non meliora
inspiciant tempora, vereor potius, ne peiora. Cur
quasi: nisi quia peiores erunt homines; quod
et magis divinarunt viri et apertis indicis
vel indies declaratur.

Hinc versus Petrarca Dial. 115. lib. 1.

Tempora sunt eadem, frustra expectas meliora,
perveris facimus moribus illa mala.

Qua vero fuerunt mala tempora, quae geni,
vixit luxuriant facti isti viri et deplora-
runt, nisi peccaminosa et turbitis vitiis et
enormitatibus repleta tempora: perit se,
vixit e terra hac et rectus in hominibus

his nullus est. optimus istorum similis est
 spinis, rectissimus pro spineto est. eccl. Mich. 7,
 2. 3. 10. contentis est Jehova cum habitatori.
 bus hujus terra, quod nulla sit fides, nulla be-
 nignitas & nulla agnitio dei in hac terra.

Eccl. 4, 1. pejerando et mentiendo et occidendo furan-
 dogne et adueterando effringunt legem. et eadem
 alia aliter sunt contigua. vers. 2.

& quo fine quidem & qua intentione ita lamenta,
 si sunt, nisi ut poenitentes peccatores peccata
 sua cognoscerent, perterriti deplorarent, devoti
 commertam poenam deum deprecarentur & a vitiis
 iniustitia discederent conuersi. lavate vos, puri-
 ficate vos, amovete malignitatem actionum
 vestrarum ex adverso oculorum meorum, &c.
 finite male facere Eccl. 1, 15.

Quod sancti illi dei ministri suo tempore fe-
 cerunt, nobis infinis eorum successoribus nostro
 tempore et incumbit peragere juxta Paulinum
 ipsud. 2. Tim. 4, 2. predica sermonem, infra tem-
 pestine, argue, objurga, exhortare cum omni
 ira inhibitione et doctrina. et Cap. 2, 25. ser-
 vum Domini non oportet pugnare, sed man-

factum esse erga omnes, aptum ad docendum,
tolerantem malos, cum lenitate condiscipulans
eos, qui contrario animo sunt affecti, experien-
tiam, nam aliquando daturus sit eis Deus resi-
piscantiam ad aquitionem venientis et sancti-
tatis, ut non sit recepta evasuri ex diaboli laqueo,
ab eo captivi facti ad ipsius libitum.

protervi, iniquè itaque non feci, hac in parte
nec faciet alter, si vestigia sanctorum ante,
cessorum premit et officia partibus satis-
faciat modo fiat congrua, Decenter et probe
sine ullius tortura & incommodo.

Et cum sciam criminalium adeo fertilem
esse nostram abatem, ut ne summis quidem vi-
ris parcat, quid mihi inferioris subelli ho-
mini, tale quid fieri mereat. Sed dum in his
sum cum Chireo, que patris & Domini mei
sunt, bona intentione invidorum et obrecta-
torum calumnias tantum abesse, ut curem,
ut ne Pauli quidem libivilitis asseman-
dat esse censeam.

Atta statum vitia cappendo nemini in suo
statu et loco injurios sum, neque statum

neque personam attingo, suum cuique tribuo, 141.
bonis laudem et applausum, aliis vituperium
et sibilum: tollat quivque, quod suum est, et
abeat, vitia si quae sentiat, in verberes malato-
rum, non irascatur bene morienti sed sibi ipsi male-
facienti, ne accendat iustissimae iudicis ignem
et iram.

Quis solum conscientia regat malis bonis admix-
tos vivere et bonos malis. fertilibus agris zizania
inascitur et inter spinas lilia odorifera crescunt.
inter filios Dei, qui sestant se coram Jehova, in-
venitur Satan. Job. 1, 14. inter bonos propheta Saul
malus. 1 Samuel. 10, 12. inter veraces falsus Zedechia
Quisana Reg. 24, 24. medio piorum Christi disci-
pulum duodecim abnegavit Petrus, incredulus
Thomas et detestandus Judas. commoratur lu-
lus cum agno & Pardus cum hircis recubat Ga.
11, 6. si ita tunc temporis, multo magis nunc
est noster tempore, quo totus mundus in impro-
bo facit. 1 Joh. 5, 19. ut terribile e coelis sonet.
unusquisque recessit, omnes simul patrii facti
sunt, non est, qui facit bonum, non est vel unus.
Psalm. 14, 3. felix qui non de tramite recto flexit,

impia turba, qui via non infestit peccatorum et
 splendida felle proicit delicia, qui se carpat et
 offerat vel dicto vel scripto non habet, nos illud
 et vivendi sana ratio obviatorum, contractatorem
 et iniquum non admittunt affirmatorem, est cuius
 in anima testis incorruptior testisque confesio
 tia, sed illi est fecisse et in silentio meminisse.
 nil sibi ipsi conficit, ergo nulla palestet culpa,
 non deliquit, ergo arrebit auribus et imparido ani
 mo incantationes incantatoris audit: hic Ovidius
 conficit mend, ut cuique sua est, ita concipit intra
 pectora pro facto fremque metumque suo.
 puro tali tibi scribo, fandum est fecum, faciet me
 cum, faret et foret, qua amat et voret; infelix
 veri, Dicit conficit facti, quive nocte dieque
 suum gestat in pectore testem, ad omnia fulgur
 ora pallet, mori exlerni leviter factus, inder
 ne fovee fumigat, omnia de se aspice putat
 dici & scribi, efforescit, dum erubescit,
 frendet, mordet, a quo lapsus videatur, ei quon
 maximam inurere dolorem cupient et sic ex,

143.
"cussa ratione effreni impetu in admonentem
et vitia taxantem fertur; lingua et calamo modici.
"caute, fascinatus non obsequitur veritatem sed per-
sequitur illam cum omnibus suis sectatoribus. Cal-
"pando verum propriam culpam eluere conatur, sed,
"te perfractus à malo genio, suum dedit finitum
iri in dedecore & in hereditate p[ro]p[ri]a et bene vadentis a,
nimadversoribus.

Hinc hominum generi non multum tribuo, et ad
canium eorum latratum leni respicio; latrant
sed non mordent, fumant, et non urunt, sagitta
illorum meo saxo non infinguntur, occludo illis
auris meas, et sic effrenata illorum ora freno:
ferri dei est facere bonum et audire malum. Ca-
"lumniatoris natura est in crimen vocare om-
nia, probare vero nihil. ut mihi non spirat,
ego neque illi. Si quempiam vel audirem vel
scirem, qui me et scriptulum vellisset et ubique
carpet, gauderem, et mihi ipsi gratularer ve-
rum tandem invenisse, quem anxie quæsisse
apparet, erit mihi gravis laboris merces,
et dulcis piscis reti inhaerens, qui me &
delectet et satiet.

Favele modo et fovele.

Vos Viri Doctissimi, honoratissimi & religio-
 sissimi, qui Divini nominis gloriam et aeter-
 nam salutem vestrae fidei comitossi salutem sum,
 nam vobis laudem perpetuis habetis, vos qui
 summa in docendo fide laudabaturque in admonendo
 accinctorum angustam illam ad beatam aeternita-
 tem viam cunctis vestris audientibus pandere
 persequaciter alleporatis. Vos inquam benedicat
 & foveat caeli clementia, ut pietate totis ar-
 deatis, ut simili quoque alii fervore fla-
 grant, ut omisso phalerato omni dictorum
 futo repudiatique supervacaneis verborum
 calamiferis sacra dogmata exponatis, ut ho-
 nom vestram aetatem in difficillima vestra
 statione absolvat coelo & solo grati, ut
 ecclesiam providi gubernatis, sacra oracula
 gravissime exponatis, vitia proferbatis, in-
 centiam & sanctitatem introducatis, vestris
 exemplis comitossi gregi praluceatis, ut plu-
 res orientiam anima in viam revertantur,

ut sis tandem felicem animam placide caelo 145.
reddatis hilares.

Vos in statu forensi et politico Viri nobiles,
conscientissimi & prudentissimi, qui nobilio regnum
suis tractatis, qui in sella iudicium sedetis &
solis iudiciali infidetis, ut ventiletis in oculis
revertit omne malum, honestum, ius divinum tracte-
tabitis opus, et si durum, nam pro hominibus non
iudicatis, sed pro Jehova, qui vobiscum futurus
est in rebus iudicialibus? 2. Chron. 19. 6. vobis si,
vere desistitis metipsis, quietem et juvenitatem
abiecit, pro his scribitur, labor, occupatio, me-
tus, dolor, affectus et mordaci felix cura pro
aliis, maxime pro oppressis et affectis occupati
vivitis, confortet vos virtus activissima in arduo
negotio, illuminent vos celestis sapientia radii,
aliis rarum erit sic consilium, ut proficit et
placeatis Deo et hominibus, et gratiam bene-
raris iudicis indicium est prosperam ferre
sententiam, aequum erit, ut honoris revereri et
begit tuendi causa, eam bene ruminetis, ne em-
da et indigesta appellari queat, ad quod dicitur.
et vos dicitur sapientia caeli, ut illi sem summa

prudentia et circumspectione. Eandem munus
 agatis; nec pecunia, nec gratia, nec falsi testes, nec
 indigna preces, nec inanes vana, nec diforti prode
 sunt patroni, ut alterius seculi tribunal non ex
 timeatis patendi, peccatis veniam dare non potest
 qui voluntati servit alieno. sic mala temporis
 nunctum minuitis, abrogatis et profligatis, et non
 poena e vobis avertibilis.

Vos coeterni quicumque et qualis estis in tempore
 seculo considerate, utrum vestra malitia mala sunt
 tempora, nec ne. Hominata & perspicite interna
 vestra, ut saniores et subtiliores de externis judi
 cetis. si pietas, probitas et innocua vita e
 masso malorum vos excludunt, in numero inno
 ctium, ad quos mali dies non accedunt. Deus
 recipiet, qui sub alio ipse in malo tempore
 recuperit, ala sua proteget, si vero mali, corrupti
 & impii inter malos, corruptos & impios
 tis, non mihi sperentatis neque castigabit, qui
 castiganda vestra enumerem et castigandis au
 numerem. intendite potius mala vestra pro
 sequi et perdere, ne vos prosequantur et bona
 vestra perdant, quam bene momentem confunderi

et perdere. incipimus est malefacere, peius ma- 147.
lefacta non velle cognoscere et audivere. primum
est humanum, alterum Diabolicum vitium. non est
quod mihi oblatet de malis temporibus scribendi,
sed potius oblatrovis tibi ipse mala facienti,
amovebe malignitatem actionum vestrarum ex ad-
verso oculorum Dei, desinite male facere, si acri-
pescitis, ut audiatis, bono terra fruemini. *Eccl. 1. 19.*
Clamate mecum fuguli: o bone pastor Jeshu sur.
curse nobis in hoc periculoso tempore, quo inter
medios lupus agimus, ne vos dilaniet et devorent,
remitte misericorditer excessus quoslibet hostes
quoniam graviter peccavimus et saepe relaxati sumus.
mirabiliter serva nos, quod Satan et horrida tempora
petunt, ipse tua manu, citius in nos diris hosti depelle,
et omnium hostium telis vim nocendi adime, et ser-
vis nostris animabus tot malis pacem tandem et qui-
eternam redda. ser protectio nostra perpetua o' omni-
potens deus et majestas infinita. benigne Jeshu exaudi
nos humiles clamantes ad te, libera nos de presenti et
futuro naufragio, ut sine fine sedum in tranquilla
securitate vivamus. amen. ser dictum in nomine
Jeshu amen.

Mundi ingenium perversum et^h et occasionem
male agendi per facile arripit.

Mala educatio juniorum vera
causa malorum tempo-
rum seniorum.

antegram finis lineolas haece, placet afferre
causam praegnantem malorum temporum, qua ser-
me in mala educatione et institutione consi-
stet. innumerabilia etenim mala ab educatio-
ne mala oriri saepius animadvertimus. in
infantilem aetatem sicut in ceram levis et faci-
lis sit impressio, at qua semel ita impressa
sunt, tanquam marmoris insculpta firmiles in-
haerent, sicut vel mala et turpia vel bona &
honestas. multum ad virtutem illorum itaque
conspert pia educatio, multum ad vitia illorum
mala & iniuria, quoniam qualis quisque planta
fuerit in principio, talem postmodum arborem
reddet: plantati sicut deorsus agrarum ab
infantia sua mirabiles postmodum ecclesiae &
patriae reddent fructus pueri, qui etenim cum
lacte materno pietatem & virtutes infundunt,
ab uberibus fructificare festinant. et gran-

149
quam honestorum & bonorum liberi ad omnia
virtutis genera proclives sunt & fertiles, tamen
ea, quae impietatis & malitiae sunt, propensius
exhibent. ut itaque haeccul vulgare est et prima
illorum vita, sic bene instituit aeterna vita est,
& quae ad aeternam illam ducit, idcirco illis nec
foenerari possunt parentes utilius, quam si eos
a puero virtute imbuant, hoc illis contra siccum
tantum amuletum, contra fortune tela arcile coelo
delapsam, in omni defectu largum patrimonium. hinc
non sine gravi causa apostolus liberorum piam et
sedulam educationem ab Ephesio suis severè urget.
Ephes. 6, 4. bene scient vera pietatis et divinarum
virtutum radicem ino felicitatis originem suam.
• Damentum pueris poni in edibus parentum, bona
educatione & institutione firmare prudentiam, sin.
• gularum pietatem et castitatem, quam secum in
aegyptum attulit Joseph, in domo patris optine Ja.
• cobi per probam educationem et institutionem
hausit, et ad honorem et dignitatis fastigia
per harum virtutum scalam ascendit.
ut vero exulceratissimo hoc seculo de pietate
et religione nulla cura, sit de formandis in

150. hae abutula moribus actum silentium et prope-
na inercia. in pie sic arguuntur plerumque
parentes, mundus primum habitaculum puero-
rum et coelum uelimus, itaque consuevit
nobis uidetur primum ad mundi mores et simili,
fidem eos educare et componere, sat mature
etate procreta, coelestia docere. carnalibus hijs
parentibus mundi pueris illorum uidetur conis,
dior, suede sibi imaginantes mundum esse a-
quam solum, ex quo liberiores factus liberi
procreta in folijs mundi moribus et
doctrinis eos educare satagunt, et sic eis mari-
bus aratum dare, quo proficiant mundi fel-
icitas ad acquirendum pacem quotidianum et
cuncta uita necessaria. hinc conquirant libe-
ris suis auri argentique aceruos, opes opibus
cumulant, pecunias hinc inde, quo iure, qua in-
iuria corradiunt, agris emendis aride cubiant,
et praedior, ut lautam suis hereditatem relinquunt
patrimonio bona educationis relicto. sic mundus
illis apparet unicum stadium curandum, in quo
eniti et contendere debent liberi, quam maxi-
me possunt lucrari, putantes lucrum mundi

unicum esse currendis gradum, ideo et liberos. 151.
cum peribit via aptant mala Educatione, ut
in vestigiis parentum eo citius et feliciter currant,
assimilati leonibus, qui cubulos suos prædam vo-
lunt docent. et hoc modo ad vitia pululantia in
fertili hoc nequitia solo non conuertunt modo, sed se,
vult, probant, applaudunt. Herodianiis hodie emu-
la matres et liberos in peccato adiutores, filias
suas tripudia ac factus compositas docent, gau-
dent, si quid liberius dixerint, verba petulan-
tia et lasciva deliciis, risu et osculo excipiunt,
petulantiam, lasciviam, fastum, vanitatem in cultu,
levitatem in verbis et in vultu ferunt, arant
et stimulant. patres quid? haud sequitur matribus
filii quoque in vitis sunt adiutores, ne dicam,
duces, qui enim non peccare vetat, cum potest,
iubet, et magna licentia magnum ad vitia est
præcipitium. et quasi parum sit ad ea proper-
dere, quæ fert adolescentis, aleam, popinam,
venerem, artem gladiatoriam, castularem lu-
sum, ipsi suos in vitis tradunt, potest, ludant,
ament, vixerint ut libet, iurent, pejerent, rem
patris obliuunt. omnia graviter suppressissima ar-
vident. discunt hoc miseri, antequam sciunt

157. vitia esse, quod non aduerti faciunt. quod non
audeant, aut quae non acturi feres. qui haec pu-
eri, sic proles illorum mundo nata videtur, et
ab ipsis incurabulis seculi licentia. ab hoc son-
te vicia morumque labe, imo infelicitas arri,
Cum educationis vitio pudor omnis puerorum
defluit et studium honesti. certe non aliunde
nobis promanat effrenis illa motuum barbaries,
quam sciunt, vident et dolent omnes fateri,
et projecta hae seculi licentia, non aliunde
haec omnigenum vitiorum sentina, quae non
irrepunt solum, sed magna vi et conferto velut
equinae in urbes, vicos et familias irruunt,
punit. hinc virtutis in omnibus pene ordinis
hominibus commune deliquium, ut probitas,
modestia, simplicitas, candor, fides, pietas,
religio penitus exulasse, et cum aethera ser-
uat reliquiasse videantur. doctus quidam
de hisce sic sentit. ita fere iuventutis institum,
vicia, et more seculi in licentia succrescent,
sapiatque et festinet ad solum licitum, feli-
citatibus metam virtutis statuent, otium
virtutum.

Delicati indulgentissime evadite vestri liberi opa, 153
sententia iusto dei iudicio vestra indulgentia vobis
vobis reddant, quia ita fieri oportet, ut neque hi,
neque reverentur caros vestros, quoniam de,
um timere reverenturque parvulos non docuistis,
merito etenim vestros quos improbos educastis, patri,
mini contemtores. pondus incultum eoque gra,
vius, quod dum fieri non potest, nequit negligi, hoc
sunt gravissima praevia iniqua Educationis et
neglecta institutionis. sic nihil proclari à deli,
catis filio patri erit expectandum, nam gratiam
in abutula filii sementem fecerit, talem ex in
abute propria messem referet.

nihil itaque est, cuius causa majus adhibeant
studium et diligentiam parentes proterquam
liberorum educationem, nam ex bona vel mala
horum institutione familia dependet conservatio
aut interitus. mature igitur teneris ipsorum
animis dei cognitionem, justitiam, veritatem
et bonos mores incipiant infundere, sicque eos
instruant, ut ita vivere agnoscant, qualiter eos
vivere vellent, usque dum evanescent in morte.
agilla fingenda est, dum uida est, septa imbueda
ligonibus optimis, dum recens est, lanam hanc

154. Jucto & colore virtutis, dum nivea adhuc est, et
maculis expers, tingendam cuncti boni censent, plan-
tulam hanc colant parentes et sobolem, dum te-
nere est, flectunt ad obsequium, modestiam, ad ve-
recedundiam, et caveant sedulo, ne sperata virtutum
summa illorum indulgentiæ culpa in herba supprima-
tur. haud incommoda itaque scripsit Poeta Petrar-
tha: Corripere dum tener est puerum, nec parento
virga

Dum tener est ramus, flectitur obsequio.
angrem in sinu habent parentes, qui licentes nimis
Educatum prolem in domo, molles Educatione, quo
indulgentia variatur, nervos amicos et corporis et
mentis frangit, immergit namque primos annos
deliciis et requiis, ut torpentes fiant ad meli-
ora erumpere & hoc modo liberis necant, ut si-
mia complexu catulorum, siquæ fit talis Educati-
onis incuria pueris ab bona mente surtibat o-
bey & repagulum. amor parentum in liberis
naturalis quidem est, et licita ergo et maxime
culpanda, si modo limites debili non excedat
et metam, non ad commoditates liberorum sed ad
comoda, non ad notamenta sed ad Documenta
eorum respicere debet; amor inordinatus

verus non est amor, sed futilis et nocens, plus obest, 155.
quam prodest. inordinatus ille parentum
amor ad vesperam usque differt eos praescribere
mores, qui ab ortu solis illito, quasi cum lacte ma-
tricio fuerant instillandi, quo fit, ut maturi omne
femen respuant injectum, devient, vitam agant & l.,
pabilem et fructum tam nobili planta indignum
ferant, verus amor suum habet & mel & fel, sanat,
dum faciat, vertit, dum verrit, optime agit, dum
pethine agere videtur, hinc manuum.

fit licet in natos facies austeras parentum:
blanda tamen semper mens est et amica voluntas.

Et Menander:

qui asperimus est ad monendo filium
verbis quidem est amarus, at factis pater.

atq. quam innumerabilia et fragrantia bona pia
et proba duratis puerorum ecclesiae dei, domui
paterna uno toti reipublico suppeditat: Eja!
quam bona et lata bono suo effectu producit
tempora, et temporalia bona non minus quam
spiritualia. unde quae florida imperia, fra,
ver et florentes imperatorum mores et regnandi
artes? unde lucida, sana & plana omnium scien-
tiarum et doctrinarum genera in ecclesia

et scholasticis: unde laudabiles legum interpretati-
ones, diffidiarum consuetudo, decisiones et iustitia
conmemorabiles exercitationes in curia: unde fru-
vid et pia conversatio in conjugio, purus ami-
citus, candidus inter amicos, proba, modesta et
pia vita Christianorum in tota vita: brevis
unde omne, quod delectat, quod iurat, quod fo-
ret et protegit totamque nostram abatem tran-
quillat: credite mihi ex solo pia educatione
& institutione fonte, hinc lumen, hinc flumen
omnium reipublica bonorum sanguinem ex seculo
vigine vivido.

unde e contra graeco mala tempora et omnia in
tempore mala, mali mores & fiores, casus & ocella,
sus omnium bonorum, mutationes periculosa et
difficiles, disensus bonorum et ascensus malo-
rum, depreffiones noxia aequitatis et iuris in la-
ticia depravationes verbi Divini pestilentissimas
in ecclesia, enormis, impia, deo exosa, horribili-
bus vitis reperta vita ferme in omni statu:
ex damnofo juventutis neglectu in donibus pa-
rentum, ex turbida et mala institutione in
scholis et chateis hoc oriuntur & profuerunt

noxia. ex illa cyclopea oritur a tazia verus. 157.
que omnium infans Trave de vera.

ut experim membra infantis statim ab ipsis nata.
libus fingenda sunt, ut recta adolestant, non
distorta, ita etiam jam inde ab initio in dolis su,
ventibus formanda est. principibusque ipsis impi,
gitandum, a quibus sanguinem fundamentis futu,
ra eorum virtus et qualitas tota dependunt.
si ad minerva sacra duci cupiunt parentes
liberos suos, ad scholas doctrinae et virtutum
officinas mature ducant illos, tradantque bo,
nid et doctis praceptoribus informandos, scho,
la feracia artium et disciplinarum sunt se.
minaria, ubi non corpus formatur sed ani,
mus, et purioris pietatis et doctrinae monitis
imbuuntur. Prae adolescentiam (Tullii verba
pono) alunt, senectutem oblectant, secundas
res ornant, aduersis solatium et perflugiū
praestant, delectant domi, non impediunt foris,
pernoctant nobiscum, peregrinantur.
schola emollit mores, nec finit esse ferus, ne
est devianti, huc carubenti, effrenatis frenum
est, recalcitrantibus calcei, sternit vitia,

Stare facit virtutes. bene in schola educatus
in tota vita vivit bene moratus, schola libe-
ralibus artibus mutatur cadens lapid in mar,
spectrum aquam et garrula coram in gementem
columbam.

est clementer aretat et prohibeat coeli favor
propter sanctum Jezu nomen et meritum. ne schola
nostra turbulentis et malis histera uctimis tempo-
ribus, in gra omnia in pejus ruunt per ofitandi-
am, incuriam et neglectum scholarcharum et
rectorum et nimiam discipulis vivendi liberte-
tem concessam, sicut scalo, per gratum gra-
dus ad altiore negritia, immodestia et alio
impietatis fastigium festinant juniores, floreat
educationis rigor et verga in domibus paren-
tum, ut effloreat ubique juvenilis fructibus
et fervor, vigeat et crescat pastorum ecclesia
fervor bene fradendi, adhortandi et bene mo-
nendi, ut copiosius et feliciter juvenantur in-
frillebus lae cateteticum, quo crescant in
vera pietate et sanctis actionibus ubi arboris
ad virulum plantata. aih nege deus spiritus
sancti tui gratia et ductu ludimagistro et

Scholarum moderatores, ut omni sospita vari, 159.
tate et neglectu, discipulis meruerint hanc gra.
tate vera pietatis et sanioris doctrina funde,
menta, super qua rite edificetur ecclesia et
communis reipublica salus et solida felicitas.

atheri australi rector mea suscipe vota
et placidus prona, qua loquor, aure trahere.
coeli epifex, famuli fac rata vota, precor.
gloria in excelsis deo triumpho labori meo
simplici secundanti. amen.

Hic libet annexere lamentationem sancti,
ti Thome a villa nova de malis temporis.

Proh dolor, in quem statum hodie ecclesia re.
ducta est, quantum à prima illa veritate
regeneravit vere juxta verbum Propheta:
egressus est à filia Sion omnis decor ejus,
et omnis ejus pulchritudo perit in ini.
mibus. Thren. 1. Quomodo obscuratum est
aurum, mutatum est color optimus Thren. 4.
ubi est ille caritatis splendor, castimonie
nitos, devotionis candor, et omnis virtutis

ornatus, qui tunc ubique terrarum in ecclesiis
 facie rutilabat, viri religiosi, qui tunc devo-
 tionis cortina celabat, negotiis secularibus
 implicati sunt, qui caelesti curia olim assidue
 erant, principum hodie curias implent. filii
 Sion, Praelati ecclesiarum quondam vita sancti-
 titate et morum honestate inclixti, quomodo
 ad terrena lucra et temporales divitias acu-
 los suos deflexerunt. Quid enim aliud hodie
 queritur ab episcopis nisi argentum & aurum
 de animarum salute ultima cura est. Vere
 opus manuum figuli, quia non jam ad eorum
 promotionem spiritus sanctus invocatur, sed
 princeps exoratur et à rege propter obsequia
 et amicitiam eliguntur episcopi, unde re-
 gis non Christi negotia agunt, quia regis
 factura sunt et opus manuum figuli, doc-
 tores neque moribus, neque vita, neque habi-
 tudine, neque eloquio à reliquis de populo dis-
 ferunt, sicut populus hodie, sic sacerdos.
 ubi est illa sacerdotum matura gravitas, spei
 stabilis honestas, sanctimonica laetudo, virtutibus

nitor, devotionis fervor, et omnigena doctrina
 mirificus splendor, non desunt, qui praedicent
 verbum, sed desunt, qui opere implent, quod
 aliis praedicant & vivendo praecedant, quos lo-
 quendo diripiunt ac propterea lamia id est
 haeretici, hodie succiderunt mammam et lacta,
 verunt catulos suos. O sancte Deus ecclesiam
 tuam labentem erige, eversam refice, in vetera,
 tam innova, et in pristinam pulchritudinem
 redige & instaure. animarum ornatus hodie in
 corporis cultum permutatus est, favore non me-
 rito ecclesia regitur, et ad curam gregis non sa-
 piens pastor sed potens queritur, non innocens,
 sed dives, et qui populum dei magis potentia
 apprimat, quam verba edificet et sapientia do-
 ceat. hoc ad me sicut dicere attinet, ita pro-
 videre non sicutat.

Beatus Lutherus de tempore.

bone Deus, quam impius est mundus, quam
 horrenda sunt tempora, ubi nulla poenitentia
 spes. O si quis actionam horulam feliciter vi-
 sisset.

tam periculofiffimum tempus mundum fup-
 veniet, quod homines omnibus in locis et fpecul-
 cis clamabunt O Deus nofter succurre nobis ju-
 dicio tuo extremo et libera nos.

idem.

magna est vita humana miseria, nihil no-
 bit magis optandum quam felicem mortis horam
 et mundo valere. e quam bene actum est
 de liberis nofteris, fi his temporibus obeunt,
 quamvis funus nobis afferunt dolorem mori-
 endo, quia pari componit nofteri moritur et pari
 viscerum trahit est.

Poeta

Hec vivunt homines tanquam mors nulla feperat
 aut velut inferni fabula vana foret.

Salmuth

nihil aliud in mundo agitur, quam ut ematur,
 vendatur, permutetur, detur, aut ad interitus
 ufuras pecunia exponatur, et in fuma, de iis o-
 mnibus, qua ad paupertatis mortem proficigan-
 dum et ad opulentia fanitatem confequenda
 apta funt, ibi tractatur.

Desuper aethereo prospexit limine terras
rerum opifex, famulam qui pede callat hu-
num.

lustravit genus mortale, ut disceret ecquis
sensus in arte foret numinis, ecquis amor.
sed simul in proceptis omnes lymphaticus error
egerat, et scelerum perniciosa sitis.
fugerat hinc pietas, nec qui sine crimine
vita
transigeret de tot millibus, unus erat.

Hucus in suo prophetis.

e: quam gratum esset, si per tempus liceret
mihi improbitates nunc cognitas patefacere,
ut fideles servi dei possent eas cavere, sed
spero in Deum, quod mittet post me magis
serenos, et nunc sunt, et amplius denudabilis
iniquitas in fidei populo, et spero, quod qua
dixi sub lecto, predicabuntur super lecto.

Nicol. à Porta lib 3. p. 192.

Hoc nunc inflexit crimen mortalibus, ut non

Quis nisi dives munere dignus est.

quis facient miser? miserorum nemo miseratus
 quidquis facit Luceo, reperit ubique miser.
 reperit ubique miser, tristi sepe federe lapsus
 ridiculo caivis reperit ubique miser.

Dona parum faciunt. Docta praetiosa micerva.
 veram plus multo fulva talenta munda.

ordo natura est inversus. curta suppellex
 si tibi sit credas, ibi egere foras.

est sapiens dives, nihilique putatur egere,
 sic licet hic fabuus, doctus et ille licet.

O! hominum mores! O! tempora! quam peccat
 aucto

aspice Christo precior federe cara fides.

O! hominum mores! O tempora! mundus opimus
 fedus amicitia comeditate probat.

rexit amor namque cunctos, qui sic nec hacten
 rex valuit martis vincere fera manus.

nulla salus mundo. Christum te postimus om
 adheream veniend' hinc cito frange polium.
 ret

Wil. Wilsch.

O! praesens utinam tempora seculi

in mores redeant hujus. inaniter
hac opto. perit an
sed nunquam repetat. bonum..

165.

Thom. a villa Nov. part. 1. pag. 62.

Quid dicam de tempore hujus miserabilis gelicci-
die, negotiis implicentur rationi humanis, lapsi-
ris et librinibus vacant, honoribus & favoribus
inhiant. oblivioni datus est Dominus sanguinem nos-
trium à corde, ubi fervor ille antiquus: ubi illa popu-
li devotio, ubi flagrans caritatis incendium: ubi
indefessa laus & gratiarum actio: ubi stic-
lorum dulcedinum. Divinorum operum fugit et
perpetua meditatio. refriguit hodie devotio illo-
sanctorum antiqua, ardentissimus fervor et fer-
ventissimus ardor. illi quidem quoniam rogo
incausti proximi fuerunt, amore callebant, nos
vero velut distantes elongatique ab igne, men-
tis gelicidie laboramus.

Hierony.

Præsent Christi sanguis tunc in cordibus homi-
num fervebat, hodie in nostris cordibus anti-
quatus defervuit & gelatus est.

Catalogus librorum à meo tenui,
talis vel compositorum vel trans.
latorum.

- I. Quatuor libros D. Arcad. de vero
in græco. Christianismo à germanica lingua
in vernaculam verfos 1673.
- II. Hora novissima Danica, in græco de malis
hominibus novissimi temporis agitur se-
cundum dictum apostoli 2 Tim. 3. ad ver-
sum sextimo, minutulo stylo scriptus
liber 29. plagulis cartaceis. 1701. absolutus
- III. Humulus & thalamus mortis, Danica, tri-
bus decadibus absolutus. in unaqueque
parte 10. funeralia. 1. de essentia et indi-
te mortis. 2. de variis ejus accessionibus
et casibus. 3. de consolatione et susce-
ptione contra mortem. 1703.
- IV. Tract. libri D. Arcadii ex belgita in
in acta. Danicam linguam. 1. de vera fide et
sancta vita. 2. de unione fidelium
cum capite Christo. 3. de sancta tri-
nitate, de persona Christi et ejus of-
ficio & de beneficiis spiritus sancti. 1688.

mutuo datus amico in incendio Nidrosia 167.
1681. Combussit meo dolore.

V. meditationes sacre et alia moralia varia scilicet
tu digna ingeniosum delectantia et inferri,
entia, tribus Tom. absoluta. primus continet
paginas 96. anno 1701.

VI. 4. Tom. ejusmodi scripti habet pag. 106. an. 1702.

VII. 3. Tom. dito habet pag. 100. an. 1703.

VIII. a Germanica in vernaculam tractuli pri-
mam partem scripti Dicke Noſſee te ip-
sum totum A. B. C.

IX. ex secunda parte 4. Cap. faciunt ambo 28 pla-
gas aliter vult. an. 1704.

X. Promptum pastoris manuale variat conti-
net meditationes theologicas, varia lo-
corum sacrorum explicationes, varia ex-
tracta et singularia e scriptis Docto-
rum virorum sacerdoti proficua. Danico
scriptum 24. plagulis 1704.

XI. octologium pium, probum & placidum,
octo constant colloquiis. Danico. 14. plagis
ano 1705.

1. 2. inter animam et corpus.

3. inter male conjugatum virum et bene conjugatam foeminam. de felici conjugio statu.
4. inter sacerdotem et auditorem de amicitia moderna.
5. inter piium et gementem de praesentis temporis turbulento statu.
6. inter sacerdotem et statitum de tribus statibus, sc. status regimini, doctore et militaris.
7. inter varios de felicissimo statu, qui sit optimus et contentissimus omnium.
8. inter senem et juvenem de vite delectatione et mortis honore, quo docetur in juvenita bene vivere, ut feliciter in se, recta moriatur.
- XII. Clausa camera orationis et cantus, vari, ut habet precationulas et psalmos, san 7. plagis, adjuvante deo amplietur quot, annis.
- XIII. mercurius medallinus metrice versibus alexandrinis danicis referent gesta bellica et alia Europa accidentia ab a. 1700. ad annum 1706. 14. plagis.

XIV. Conciones aliquot funebres breves, nuptialia 169.
nonnulla et sponsalia, varios alios casus
explicantia ad ministerium conducentia.
41. plag.

XV. formula visitandi & alia Propositi manus
concurrentia. 14. plag. variis anis scripta.

XVI. variis casus afflictionum et dignitatum na-
tationes, demortuorum tempora, aërorum
fertilitates et sterilitates et his similia
ab anno 1670 ad an. 1706. quibus ante-
tuntur Deploratio status extremi tem-
poris, allocutio ad placidum lectorem
et demonstratio educationis bonae, frue-
tus, quo mitigantur tempora 11. plag. la-
tine.

XVII. subsidium concionatoris, varia medita-
tiones evangelica et subsidia inci-
dentium casuum in ministerio pro-
hib. qui simplicitem in Christo amant
veritatem. 19. plagul. Parice. an. 1706.

XVIII. iudicia varia animo super mundi
vanitates, tentationes et imbecilli-
tates, item adhortationes ad virtutes

capessendas, orationes de bonis animo
acquirendis. Danico. meditationes 100.

1676.

XIX. *tanum* Musaeum. excerpta varia rara ex
doctorum virorum scriptis et annotationi-
bus, quae et singulares res, versus et lati-
nitates, jam 4. plagula. cum tempore, si
Deo lubitum fuerit, plura. sunt latina,
Danica et germanica.

XX. novem conciones in 4to. 1. adventus. 2. dico.
3. nativitas 1. 11. 111. 4. Epiphan. 5. Dom. in
vocat. 6. fest. pascat. 1. 2. cum tempore
plura, si vixero, divinae gratiae.

XXI. labor evangelicus id est 44. conciones
festivales et dominicales successu temporis
composita.

XXII. Doctrinalia, poetica, ethica et theo-
logica centum capitibus comprehen-
sa. —

Observatio
accidentium Nirosiensium anni 1706.

171.

O! Deus benignissime! Da tuis facta fecun.
Da solo, gaudia vera polo.

Celeri cursu e vivorum contubernio ex-
turbatur die 30 Januarii Dom. Christiannus
Fick natione Saxonius antea pastor nauticus,
jam vero Singsvedensis, brevi tempore infelix
ibi vixit, eo quod non bene inter illum et audi-
tores convenit. succedit Dr. Janus Thoma

filius, pastor yterviensis. Sacellaneus Dr. Johannes
Dreyer yterviense sacerdotio iterum proficitur.

migramus in vita mutantes vita statum, alii
in melius, alii in pejus prout ordinat coelestis

Dispensatio. sua fonte contentus est felix.

Quatuor Candidati fecerit ritibus ad docendi
sacrum munus inaugurantur T. Henricus Nito.

lai Pastor Loppensis in Finmarkia. F. Seve,

mus Hagerup, Personarius Akerensis. S. Pau,

lus Tresenius Cominifer ibi. A. Petrus

Strom Sacellaneus Acheriensis.

172. Hyems lenitate aeris insperata et nivis defectu
considerabilis, undecimus vero martis dies et duo.
Decimus tarditatem hyemalem gravitate com-
pensant uberrime, adeo ut delapsa nivis profun-
ditas dimidium nivis festinam aggravavit, quod ven-
tore vernali insolitum evenit. Sicque longe tem-
pore pluviali et frigida aere continuat, aesti-
tempore nivo pluvialium et frigidam post se re-
linquens, qua praesens et sequentibus passim tametsi
intulit latrigmosa et fani confinia.

Dr. Andreas Falck, Pastor Fohrensenst, Vir
juvenis innoxatus supereminet in loco beati pa-
tris Dom. Laurentii sufficitur in martis, dum Ni-
prospici domum festinat mundo et mundanis vale-
dixit, sicque ante tempus vitalis absoluitur et
contere relaxatur. saluum est de brevitate vi-
ta quere, ut de eius longitate gloriaris.

tardius an citius, nil refert, si moriare,
semper enim festo mors tempore veniet.

officio relicto proficetur loci Sackhausen
Dom. Nicolaus Parelins.

1773.
maiora meditantem immatura mors huma-
nis excipit et in medio cursu sistit Dr. Geor-
gium Schelderapium Pastorem Störensem die
8. Junii at. anno quadragesimo, magno suorum dolo-
re et damno. et quod consideratissimum est, uxor
ejus Dorothea Coplow aetate florida post lecti-
um partum septimanis sex ante viam discessum
similiter expiravit. Vir erat doctus et modestus,
longa laborum peregrinatione politus; cum nam-
que intellexisset praeclara ingenia extra natale
solum alieno caelo feliciter incalescere, majora,
quam domi virtutis incrementa capere,
nobile et docto dano Friderico Rustgardio jam
regis Archivario tunc iter ad exteros molienti
pro amanuensi se adiunxit, cum illo Angliam,
Bataviam et multa insigniora Germania loca
peragraret cum Witenberga, exinde Galliam ade-
unt, Parisius tribus annis consumptis, Italianam
petunt et plus quam biennium Romae consu-
munt, exinde Alger et montes alpicos insu-
ant, longae famosae Maltham visitant, quibus
ad placitum perspectis ad patriam sedes cur-
sum dirigunt, quod facti lectique post septen-

nem peregrinationem perveniunt. ita inlexim
 beatus vir inter elegantias regionum et precepta
 prudentia apud exteros versatus, ut non fallent
 eorum solamque nutant tot populorum varietate,
 tot rerum inspectione, sed urbium splendore oculis
 oblectaret; sed et animum descendere avidum scilicet
 in ecclesia laudabili ecclesia et patria profutura
 locupletem reddidit, ut multis manibus et consilio
 proficere posset.

Pater senior D. Petrus Schedesquius, Pater Sto.
 renfis, ardenti amore paterni pectoris inflammatus
 et redactis pietate et modestia allictus pastor,
 tu se abdicat, filiumque dilectum consensu et
 confirmatione clementissimi regis in suum lo-
 cum substituit 1700. Dom. 18. post trinitatis, in
 quo sancto officio tu se gessit, ut patri seniori
 dilectus et frater, auditoribus carus, omnibusque
 aliis comis rigerit. at dura eheu fata et in-
 evitabilia virum patri et ecclesia aptum in-
 vident quem jam saepe latroymis et imis suffu-
 riis deflent. hinc migravit spiritus. clavo tu
 men remansit nomine.

Contionem funeralem ego perageat in templo

Storrensi die Decima septima epitaphium Bedi 175.

beato.

Dum mihi vita fuit, tibi Christe fidelis ut essem,
mente pia studui Dogma sonando tuum.

Tu mihi Dilectio, tu Divitiarum fuit illi,
tu mihi Defuncto gloria, vita, salus.

patrem sexagenarium imperatus ille tristis,
namque filii occasus ruede affixit et prostra,
vix. illo namque emotus sacerdotio pater privatus,
et loci Coministro Sr. Benedicto Frisco offeratur,
si condicione, ut necessaria vita statui condig.
na ex proventu pastorali seniori suppeditaret,
Dum in viris esset.

Sei ludit in humanis divina potentia rebus,
et dum Charisiorum evitare volunt, in seculam
incidunt.

Donat quidem intentionem utriusque in tali occa,
sione esse bonam et ad comuna bonum spectare,
pater hac in re promovere filium tentat, et si,
hinc patrem sublevare conatur ad impedire,
ne bona paterna in alienas incidant manus.
ambo Deum tentant et providentia ejus obicem
ponere videntur. pater dum concessa Deo re,
mittit, et filius, dum concessa paterna appetit.

176. Deus miseretur auctorum, mei et meorum.

relicta tria habemus exempla saluum juniorum
pastorum, qui in ipso officii lumine marore & dolore
suum per magno citi cursum et lassante fato a-
sternunt. 1. Dn. Martinus Thune Pastor Schoegneupf.
2. Dn. Andreas Falck, Pastor Tornesensis et 3. hic
nostrer Georgius SchelDerupus, Pastor Stovensis, ex
quibus accidentibus colligere licet, quod subitum
est.

perhorrescit mors calamo signare posteroque re-
linguere fragicum et nefandum homicidium die
tertia Pentecostes 28. maji vesperino tempore in
aediis pastoralibus & katedralibus in profecto
pastoris et aliorum presbiteriorum virorum
perpetratum a Capitaneis Alis Gute in studio
suum probum et modestum Janum Holthium, qui
i facris rostris eodem die piam et decentem ha-
bit concionem. innocens ille ab impio homicida
ferociter et indigne abreuitus et tandem colaphis
caesus ira percutus, ut pat erat, importunum
humi prosteruit, et sine ulla verberibus abire
permisit, quamvis ipse viribus multo superior
erat. impius hic vero satanico instinctu,

Cordis malitia et vindicta cupiditate accensus
 revertitur, clausis januis, cum ipsi aditus pra,
 clusus erat, per clausam fenestram gladio
 miserimum trajecit, ut ilico animam lenellam
 efflarent infelix. in fugam se conjecit ubi
 homicida limites petens prohibetur, sed iustis si,
 mus scelus vindicet Deus fugam iniqui tar-
 davit riuum difficultate, ut prope limites
 Dorehen non procul ab arisadinis Roraaufen,
 sibus captus redueitur, foroque militari sisti,
 tur, ubi capitali supplicio cum manus et,
 scissione dignus iudicatur, latam vero senten-
 tiam iniquissimo opere condignam clementia
 regis mitiget, mandetque, ut globulo ensiare,
 tur. (quod mortis genus Haerabalasatis voca-
 tur) voluntati regis et inevitabili necessita-
 ti se accommodans ad mortem pie se prepara-
 rit, quam et die 30. Augusti animose et haud
 impie in Castris Munchholmenfi sustinuit,
 postquam devotissime illum mortis locum ex-
 spectavit, ne funesto et horribili mortis ge-
 nere toti civitati spectaculum praeberet.
 expugne corpus in coeniterio Ladsensi sine diffe-
 rentione et campanarum sonitu deponitur. re,

178. *linguit infelix hic maestam foemenam cum
fuit liberis. O! alma pater deprime iratos a,
nimis et furorem a suis depelle, ne ad opera
perducantur horribilia, ex quibus illis infeli,
vici lacryma et diuino mortis genus.*

*nimis quidem late dicitur nullam pietatem
feremque esse viris, qui caetera sequuntur. multi
etenim eorum cum Cornelio sunt & deum timentes
et sinceritatem colentes: sed iudicium tamen est
clero parum et parca illud conuersari, praesertim
curillando, ludendo et potando; ab eorum modo et,
tionibus faciliis clero accessus ad infortunio
apicem et discipulus a suavi via ad truculen,
tum sepulcorum. semper etenim aures illorum
caesarea vox ille circumtonat: discite ferire,
discite mori.*

*aliud homicidium mense Augusto & idrophia
groque designatus modo sequenti. gallus pi,
rata vulgo Capesit navi bene magna, oleo, vino,
aceto, aliisque mercaturis onusta & idrophiam
appulit bona illa venditurus. ea nauta ali,
quod galli respectans tempore ebrii per plate,
as gladius muniti discurrentes obuios sibi
habuerunt nautas aliquot germanicos, cum*

gribus à rector ad verbera Deveniunt, quo fact, 159.
to Germanus quidam fuisse lignea gallum fter,
nit mortuum, quoque alios miseris modo lau-
ciant Germani. ignibus vero homicida liberum
habuit abitum. mortuus huius à suis involu-
tus ad litus Dacklandia more pagistico stant
sepelitur à patre monacho agru laustrali car-
giffime aspersus.

sanguinolenta tempora multos sanguinarios cre-
at à quorum asperitate liberet nos divina virtus.
pluviosa et frigida astat inimita modum fuit
frugibus multis in locis, illaque annihilavit et
ferrom fecit, facrumque patrefcere fecit et in-
eptum creaturaram esu. rebusque et ventofus
autumnus pernagiam et detestabilem copi-
am maximum marinorum vulgo Lemender no-
bis adrexit ubique. horum natura est sub ra-
dicibus asporum tota brumâ vixi Degeze;
tempore vero veris, gustalo novo gramine toti
emoriuntur. sunt alia perniciofa animal-
cula, terram namque misere findunt, radi-
cer graminum rodunt, et sulcos terra ce-
lind imprimunt, ut inædona frugum per-
tardos reddatur annos, consumunt etiam

foena in Syluis corrupta et Deposita, et ingi,
 nantibus suis insapida faciunt bestis et voribus
 memorabilis et notabilis proter hoc se fecit au-
 stumit insperis et sermi contranaturalibus at,
 cidentibus, certis namque locis dejectis foliis
 et floribus aestivalibus reflorescere et refro-
 descere ceperunt arboris Sylvestris. Hoc in Su-
 rendal prestavit sortus, qua post primam fru-
 dem et fructum secundam et dedit, fructum
 granum imaturum in octobri. arbor, vulgè
 Aln rotata, ibidem dejectis primis foliis, se-
 cundis decora videbitur. scribit mihi vir bo-
 na fide se in transferendum collegisse die 26.
 octobris ex arbore Hegg secundas flores, ex ul-
 mo, Alder, secundam fradem foliis magni,
 tudinem agranter, ex spina gemmas rosa-
 rum rubedinem in extremitate non fructis,
 qua omnia apud prefectum regium Mathiam
 Tijssing in Braac Deposita sunt. hoc reba,
 tit Petrus Joutk scriba loci, vir candidus
 et verax.
 Quis portendant tales natura reduplications
 in unius anni circulo deo moderatori notis,
 finem est, caput proficue et providem.

181.
sua totum humiliter comitimus, cetera acuti,
coribus physicis ruminanda. quae contra Helu-
tum natura fiunt, ni ad occasum natura de,
currant, mirum est mihi, laboriosus operator
duplicato labore ad exitum properat, simili
modo natura. acerbum et immaturum fortum
in fortis utinam acerbiora mortis genera non
progeminaret, rubra gemmula in spinis quid
si rubra tempora et bella non postederent,
quae tanquam spinae pungunt, infertuosus
alm quid si reiteratione infertuosorum folio,
rursus infertuosum redintegraret annum, quae
omnia avertat benignis spinis parent in coelis
ab miseris suis puerulis in terris et ele-
menter concedat meliora et prosperiora. a-
men.

Qua res in tali casa inter legendum mihi
obvenire, haud gravatim adscribere volui,
ut haberet scrupulosus et accuratus lector,
quae pensitaret, et ex quibus meliora et
saniora divinaret.

nato Christo anno mundi ter millesimo nono,
gentesimo septuagesimo nocte brumali 75.
Xbris vinea Engaldi, civis romani, quae

Balsamum feretat, flores, fructum et li,
 grorem simul protulit. Drafferus de
 pestis pag. 220.

Staplea Nauratorum in agro quodam filii,
 quid stipula spicarum septem inventa est,
 quarum ea, quae in fuis erat, reliqua magis
 meludine longe excellibat. hoc anno 1546.
 Defuncto jam Martino Luthero 18. Februar.
 Carolus Quintus Germaniam exhaurit et
 variis artibus expilat. Sijosphered in
 Chronicon prodigiorum et offensorum fol. 599
 idem: in Germania non procul a Spira in
 pago Maloth in vinea quodam culmum quidam
 decem spicarum suis aristis egregie ornata,
 farum inventus est absque ulla statione.
 1541. ferata annone difficultatem subita vi-
 litas, nam cum tertio calendas Augustae
 fumentum modius aureo Janano et Dimidio
 venderetur, intra dies septem minus Dimidio
 emptus est. fol. 576. 577.

in arboribus fugei nata sunt. 3841. Je,
 quibus dicitur sine pestis, quae vel 800. millia

pecorum hominumque consumpsit fol. 180. 183.

hoc autumno expirat Dr. Johannes Pals, Viroo actus.
vice-Pastor in Tona, succedit Dom. Petrus
Strimerus superiorem Sacellanus Acheron.
fid.

Anno 1707.

rudam nullaque nive lectam terram nobis
offert hiemis ubique glaciale cortice obduc,
tam, quo via proficiscentibus inepta et deter,
rima redduntur; seniores octogeneris parum
non agnoscerunt hiemem hominibus pecori,
busque intermodam et noxiam. ex utroque est,
nim genere multos prostravit terra pedibus
lubricis, imo nonnullos et enecavit. nonnulli
fracta crura et contusa misere membra la,
mentantur. quo ire quis constituit, ob via,
rum impedimenta non potuit. sed pleniluni,
anno 16. Febr. nivis mediocritate omne hoc mu,
savit in melius.

gravis et mortiferus puerorum morbus, Smaea,
puker vulgi vocatus Nidrosia multos fecerit
pueros parentibus caros, qui et lacrymosis ocu,
lis illorum miserum Deplorent abitum.

hic morbus à medicis vocatur variola vel morbilli. hinc
 namque variola pustula in fuma cute partibique ceteris pro-
 portionis respondentibus cum febre continua propter pu-
 liarem sanguinis effervescentiam et ebullitionem à facultate
 se expultrice expectata. Causa eorum videtur esse labes
 quaedam seu impuritas sanguinis inter prima foetus rudimenta
 in utero contracta, quam auctores fore omnes reliquos sangui-
 nis retractoris velle adscribunt. Causa vero evidenter sunt
 contagium aliunde susceptum, peculiaris aeris dispositio et
 viscosa sanguinis et humorum perturbatio. vid. Boerhaav. p. 2. 166

Pleimus vocat papulas. Boerhaav. p. 2. 166. Boerhaav. p. 2. 166.
 Kreider pueris familiarissimus est affectus, quia quidem eorum
 non tantum simul, sed et bis et ter laborare consueverunt;
 est quidem impurus sanguis et reliquia mensurae sanguinis, quia
 utero mutabatur infans. vid. lib. 10. pag. 540.

maxime est visere de eju carnis leporena riste diebus, ab
 quo ferre omnia statum homines lepram à venulibus hinc ab
 horum cibo, perhibent etenim leporei et morbo peccifero in-
 ter illud gratitate ita et eju maxime maxinorum valgi-
 licentia, quorum copia jam est numerosa, totus ita esse
 infectus, ut non sine extremo contagionis periculo
 comedi possint. hic cum Cicerone lib. de Divina
 lione dicere silet: quis est tam insipientium, tam
 nihil, quam non sibi arimur potit effingere, ut
 qua namgram vesimus, ea tenon certa et formata
 habemus. ipsa imaginatio perficit, non pura lepro-
 rina caro. cui imaginatio contagione infecti
 ad delicatissimis leporibus adfertit omnes elau-
 Jimus. ~

Index continentium.

Episcopi.

1. Mag. Ericus Medalinus pag. 7.
2. Mag. Arnoldus de Fine - 7-8.
3. Doct. Ericus Pontoppidanus 10-14.
4. Doct. Christophorus Schletter 13. 55.
5. Doct. Petrus Krog - - 60. 94.

Pastores demortui.

1. D. Petrus Juul in Verdalen pag. 4.
2. D. Sthero Johannis in Økedal - 6.
3. D. Petrus Alberti Duc. div. reg. Nor. 9.
4. D. Johannis Reinhardi Ogman
in Strindem - - - ibid.
5. D. Jacobus Olai in Zvernest - - 17.
6. D. Nathanael Andra in Jittervæ - 19.
7. D. Porede Stabel in Trudøe - ibid.
8. D. Andreas Johannis in Hamerøe - ibid.
9. Mag. Severinus Joh. Pastor templi
cathedr. niorsf. - - - 27.
10. D. Christophorus Olai in Herne - 27.
11. D. Sthero Everii in Meldal - ibidem
12. Mag. Olaus Christoph. Tønder P. 7. in Vig. 38.

13. Dn. Michael Augustini in Bedsted - p. 39
 14. D. Claudius Johannis Sarelus in
 Ørkedal - - - 41
 15. D. Jacobus Augustini in Srafer - 46
 16. D. Petrus Kralbe in Aurs - 47
 17. D. Johannes Bernhardus in Klæboe - 48
 18. D. Melchior Mejer in Selboe - - ibid.
 19. D. Christiernus Augustini in Neset - ibid.
 20. D. Joanes Christophori in Verdel - 52
 21. D. Christophorus Sebastiani Wetke
 in Sundel - - - 58
 22. D. Petrus Borrichius in Sred - ibid.
 23. D. Henricus Georgii Mull
 in Stadstoyg - - - ibid.
 24. D. Johannes Bernhardus in Ørdal - 60
 25. D. Petrus Mejerus in Althagen - ibid.
 26. D. Petrus Ditlevi in Koraas - 64
 27. D. Martinus Michaelis Thane
 in Skogn - - - 63
 28. D. Jonas Seth in Veffen - - ibid.
 29. D. Jacobus Lundius in Verdel - ibid.
 30. D. Janus in Aspiord - 65
 31. D. Ericus Sarelus in Ørkedal - ibid.

p. 59
41.
46.
47.
48.
ibid.
ibid.
52.
58.
ibid.
ibid.
60.
ibid.
64.
65.
ibid.
ibid.
65.
ibid.

34. Dr. Andreas Mædalinus in Vedne p. 65. 187.
35. D. Gerhardus Munnus in Herne - ibid.
38. D. Fridericus meyerus in ytterre - ibid.
35. D. Francus Helt in Kroge - - 66.
36. D. Olaus Dors in Bedstead - 70.
37. D. Olaus Adolphinus Duc. Din. Reg. ibid.
38. D. Olaus trentzeri in Melhus - 71.
39. D. Andreas Bernhorius in Opdal - 79.
40. D. Olaus Skaalfontus in Skelboe - 81.
41. D. Joanes Bernhorius in Holtalen. ibid.
47. mag. Olaus Borchmand Pæf. cathed.
templi vidrofiensis - ibid.
43. D. Olaus Christophori in Stadstrapp - 82.
44. D. Christophorus Danielis in Sundal. ibid.
45. D. Severinus Christophori in Levig - 85.
46. D. Johannes Hagerupius in Querneff - 86.
47. D. Nicolaus Brødalius in Trumser. ibid.
48. D. Johannes Tausanus in Tingvoll - ibid.
49. D. Jannus Tausanus in Roraa. ibid.
50. D. Jonas Erici fil. in Skoren - 87.
51. D. Olaus Meldalenfis in Surenal - 91.
54. mag. Petrus Kirabbe in Oure. ibid.

53. Dn. Claus Henrici in Bijeneß - p. 91.
 54. D. Fridericus Georgii in Tingved - ibidem
 55. mag. Claus Parelus in Sparboe - ibid.
 56. D. Severinus Hagerupius in Frolen - 93.
 57. D. Christophorus Resenius in Nerin - 94.
 58. mag. Johannes Mentzeri in Hangry - 100.
 59. mag. Petrus Hoffius in Lexvig - ibidem
 60. D. Johannes Foreyerus in Acherde - 110.
 61. mag. Erasmus Frosingius in Kitteroe - 114.
 62. D. Petrus Resenius in Overhald - ibid.
 63. D. Christianus Fichius in Tingved - 171.
 64. D. Andreas Fulchius in Fodneß - 172.
 65. D. Georgius Schelderupius in Stiken - 170.
 66. D. Johannes Puls refo. in Due - 183.

71.
idem
72.
73.
74.
75.
idem
76.
77.
78.
79.
80.
81.

